

PRO BONO

november /2024

1. ZÁKON O INTEGROVANEJ POSUDKOVEJ ČINNOSTI A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Nový zákon o integrovanej posudkovej činnosti a novela súvisiacich zákonov majú podľa dôvodovej správy odstrániť nejednotnosť v posudzovaní zdravotného postihnutia a dlhodobých potrieb starostlivosti, zaviesť lepšiu koordináciu procesov posudzovania s cieľom zefektívniť posudzovanie klienta, centralizovať proces posudzovania, zrýchliť posudzovanie, pričom jeden posudok bude slúžiť na viaceré účely. Pôjde o tzv. integrovaný posudok, podkladom ktorého bude sociálny posudok, lekárske posudok a záver odborného konzília v prípade rozporov sociálneho a lekárskeho posudku.

2. NOVELA ZÁKONA O CESTNEJ PREMÁVKE

Novela zákona o cestnej premávke zjednodušuje niektoré podmienky pre podnikateľské prostredie, ako aj pre fyzické osoby v postavení vlastníkov a držiteľov vozidiel, najmä pokiaľ ide o evidenčné úkony súvisiace s vozidlami. Nové alebo jednotlivo dovezené vozidlá bude možné prihlásiť na ktoromkoľvek pracovisku evidencie vozidiel v SR, rozširuje sa možnosť elektronických úkonov, zavádzajú sa nové dôvody pre vyradenie vozidiel z evidencie a dochádza tiež k zavedeniu digitálneho vodičského preukazu. Komplexne sa precizoval postup poskytovania informácií z evidencie vozidiel relevantným subjektom. Tieto, ako aj ďalšie zmeny Vám prinášame v našom článku.

3. NOVELA ZÁKONA O VLASTNÍCTVE BYTOV A NEBYTOVÝCH PRIESTOROV

Novela zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov zavádza novú právnu úpravu elektronického hlasovania pri uplatňovaní hlasovacieho práva vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri správe bytového domu. Novela zároveň osobitným spôsobom upravuje možnosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome inštalovať nabíjací bod a tiež spresňuje právnu úpravu súvisiacu so stavebnými zásahmi do spoločných častí, spoločných zariadení, príslušenstva, prípadne príľahlého pozemku.

4. NOVELA ZÁKONA O KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI

Siete a informačné systémy, rýchla digitálna transformácia a ich prepojenosť na spoločnosť sa premietajú do celého spektra činností verejného aj súkromného sektora a vytvárajú nové výzvy pre oblasť kybernetickej bezpečnosti. Novela zákona modernizuje existujúcu právnu úpravu, čím sa má zvýšiť celková úroveň kybernetickej bezpečnosti na národnej úrovni a majú sa znížiť riziká, ktoré prichádzajú s rýchlym technologickým vývojom a digitalizáciou.

5. ZÁKON O VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Nový zákon o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov nahrádza zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a predstavuje novú komplexnú právnu úpravu súvisiacu s vytvorením podmienok pre moderný, praktický a efektívny systém celoživotného vzdelávania. Nový zákon prináša viacero systémových zmien, ktoré Vám prinášame v našom článku.

6. ZÁKON O KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRE A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKORÝCH ZÁKONOV

Cieľom nového zákona je transpozícia a implementácia právnych predpisov Európskej únie a má priame väzby a je v súlade s ostatnými legislatívnymi zámermi v oblasti zvýšenia odolnosti civilnej ochrany, priamych zahraničných investícií, kybernetickej bezpečnosti, v oblasti finančných služieb a posilnenia odolnosti a zníženia zraniteľnosti na zmenu klímy. Nový zákon stanovuje definíciu kto je kritický subjekt, aké má kritický subjekt povinnosti, ktoré orgány vykonávajú dohľad nad dodržiavaním povinností kritických subjektov, a s tým súvisiace postupy. V našom článku Vám prinášame podrobnosti k novému zákonu o kritickej infraštruktúre.

ZÁKON O INTEGROVANEJ POSUDKOVEJ ČINNOSTI A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

1. ABSTRAKT

Nový zákon o integrovanej posudkovej činnosti a novela súvisiacich zákonov, schválený dňa 28. Novembra 2024 (ďalej len „**nový zákon**“) majú podľa dôvodovej správy odstrániť nejednotnosť v posudzovaní zdravotného postihnutia a dlhodobých potrieb starostlivosti, zaviesť lepšiu koordináciu procesov posudzovania s cieľom zefektívniť posudzovanie klienta, centralizovať proces posudzovania, zrýchliť posudzovanie, pričom jeden posudok bude slúžiť na viaceré účely.

Výkon posudkovej činnosti je v zmysle nového zákona centralizovaný na jeden subjekt - posudzovanie budú vykonávať výlučne úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (pre 3 oblasti na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, sociálnych služieb, sociálnych podnikov) podľa jednotnej metodiky, čím sa zjednoduší postup pre žiadateľa.

2. INTEGROVANÁ POSUDKOVÁ ČINNOSŤ

Úvodné ustanovenia nového zákona upravujú definíciu jednotlivých kľúčových oblastí integrovanej posudkovej činnosti.

Novým zákonom sa zjednocuje spôsob tak sociálneho posudzovania, ako aj lekárskeho posudzovania na viaceré účely.

Výstupom výkonu sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti, bude integrovaný posudok, ktorý bude určený na uplatnenie nárokov posudzovanej osoby.

Podľa ust. § 1, odseku 3 nového zákona: „Integrovanou posudkovou činnosťou sa u účastníka konania o integrovanom posudku (ďalej len „účastník konania“) posudzuje na účely **(a) uplatnenia a trvania nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, trvania nároku na preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,**

preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom a na parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a na účely poskytnutia alebo zabezpečenia poskytovania sociálnej služby podľa osobitného predpisu 1. funkčný dôsledok zdravotného stavu, 2. odkázanosť, (b) osobitného predpisu, či má dlhodobé zdravotné postihnutie znižujúce jeho telesné, duševné a zmyslové schopnosti, ktoré bránia jeho plnohodnotnému a účinnému zapojeniu sa do pracovného prostredia v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy má trvať najmenej dva roky (ďalej len „dlhodobé zdravotné postihnutie“).“

Nároky posudzovanej osoby alebo osôb sa týkajú oblasti sociálnych služieb podľa (i) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, **(ii)** v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **a (iii)** tiež v oblasti sociálnej ekonomiky podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Nový zákon obsahuje päť príloh.

3. ŤAŽKÉ ZDRAVOTNÉ POSTIHNUTIE A STUPNE ODKÁZANOSTI

Príloha č. 1 obsahuje definuje jednotlivé ťažké zdravotné postihnutia. **Samotný nový zákon definuje, že „fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je fyzická osoba, ktorá má ťažké zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 1, ktoré z hľadiska predpokladaného vývoja bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.“**

Podľa ust. § 3 ods. 1 nového zákona „Fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak spĺňa podmienky pre niektorý zo stupňov odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.“

Nový zákon tiež v prílohe 2 definuje tzv. „stupne odkázanosti“.

Stupeň odkázanosti sa určí na základe počtu základných životných potrieb, ktoré fyzická osoba nie je schopná samostatne uspokojovať.

Základné životné potreby, ktoré fyzická osoba nie je schopná samostatne uspokojovať, a ich počet sa určí na základe dotazníka k určeniu odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby.

Podľa prílohy č. 2 je stupňov odkázanosti päť, a to stupeň I. - ľahká odkázanosť, II. - stredne ľahká odkázanosť, III. - stredne ťažká odkázanosť, IV. - ťažká odkázanosť a stupeň V. - úplná odkázanosť.

4. DRUHY ODKÁZANOSTI

Jednotlivé druhy odkázanosti definuje nový zákon v ust. § 3.

4.1 Odkázanosť na dohľad

Fyzická osoba je **odkázaná na dohľad**, ak je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a v rámci každej ustanovenej základnej životnej potreby, ktorú nie je schopná samostatne uspokojovať, je počet ustanovených činností, ktoré nie je schopná samostatne vykonávať, nižší ako počet ustanovených činností, ktoré je schopná vykonávať s dohľadom.

4.2 Odkázanosť na osobnú asistenciu

Fyzická osoba je **odkázaná na osobnú asistenciu**, ak (a) je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, (b) je odkázaná na pomoc pri ustanovených činnostiach a (c) osobnou asistenciou sa dosiahne účel ustanovený osobitným predpisom; možnosť splnenia tejto podmienky nemožno vylúčiť iba z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, jeho druhu alebo závažnosti.

4.3 Odkázanosť na pomôcku

Fyzická osoba je **odkázaná na pomôcku**, úpravu pomôcky, zdvíhacie zariadenie, úpravu osobného motorového vozidla, úpravu bytu, úpravu rodinného domu alebo na úpravu garáže, ak (a) je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a (b) sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia možno prekonať alebo zmierniť pomôckou, úpravou pomôcky, zdvíhacím zariadením, úpravou osobného motorového vozidla, úpravou bytu, úpravou rodinného domu alebo úpravou garáže.

4.4 Odkázanosť na individuálnu prepravu

Fyzická osoba je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak

(a) je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a (b) nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti z dôvodu 1. ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastúpiť do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystúpiť z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, 2. duševnej poruchy s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb, 3. ťažkej poruchy oboch zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo 4. imunologického ochorenia ťažkého stupňa prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

4.5 Odkázanosť na kompenzáciu

Fyzická osoba je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov (a) na diétne stravovanie, ak 1. je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a 2. má zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 3, (b) súvisiacich s hygienou, ak 1. je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a 2. má zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 4, (c) súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ak 1. je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a 2. má zdravotné postihnutie alebo používa technicky

náročnú pomôcku uvedenú v prílohe č. 5, **(d)** súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a je 1. odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo 2. zaradená do chronického dialyzačného programu alebo do transplantáčného programu alebo sa jej poskytuje akútna onkologická liečba a pri hematookologickom ochorení aj udržiavacia liečba.

4.6 Odkázanosť na sprievodcu

Fyzická osoba je odkázaná na sprievodcu, ak (a) je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím **a (b)** funkčné dôsledky jej zdravotného stavu nemožno v oblasti mobility, orientácie alebo komunikácie so spoločenským prostredím prekonať bez sprievodu inej fyzickej osoby alebo psa so špeciálnym výcvikom.

5. KONANIE O INTEGROVANOM POSUDKU

Na konanie o integrovanom posudku sa vzťahuje správny poriadok s odchýlkami ustanovenými v § 6 až 9 a § 12 až 15 nového zákona, ktoré uvádzame ďalej v článku. Na konanie o integrovanom posudku sa nevzťahuje § 33 ods. 2, § 60, § 62 až 68 správneho poriadku.

V konaní o integrovanom posudku **rozhoduje v prvom stupni úrad práce, sociálnych vecí a rodiny**. Konanie o integrovanom posudku **sa začína na základe písomnej žiadosti** o integrovaný posudok **alebo z vlastného podnetu** správneho orgánu.

Žiadosť o integrovaný posudok sa podáva na tlačive určenom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny. **Prílohou k žiadosti o integrovaný posudok je (a)** lekársky nález podľa ustanoveného vzoru alebo odborný lekársky nález lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, **(b)** klinicko-psychologický nález funkčnej kapacity, ak fyzická osoba, ktorá žiada o integrovaný posudok, má mentálne postihnutie, neurovývinovú poruchu alebo duševnú poruchu, **(c)** sebahodnotiaci dotazník podľa ustanoveného vzoru, **(d)** doklad o tom, že fyzická osoba, ktorá

žiada o integrovaný posudok, je účastníkom právnych vzťahov pri poskytovaní 1. peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, 2. sociálnych služieb ako prijímateľ sociálnej služby.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny začne konanie o integrovanom posudku aj z vlastného podnetu. Ide o situáciu, kedy fyzická osoba už bola v minulosti posúdená podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti **a vzhľadom na predpoklad, že dôjde k zmene jej zdravotného stavu a jeho funkčných dôsledkov posudkový lekár správneho orgánu určil termín opätovného posúdenia** funkčných dôsledkov zdravotného stavu. Takéto nové posúdenie sa vykoná vtedy, ak je potrebné overiť, či naďalej trvá splnenie podmienok pre poskytovanie nástrojov pomoci, t. j. **(i)** ak je fyzickej osobe poskytovaný opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu **alebo (ii)** jej bol vyhotovený preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. takýto preukaz so sprievodcom alebo parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím **alebo (iii)** vtedy, ak je osobe poskytovaná sociálna služba podmienená odkázanosťou na pomoc inej fyzickej osoby alebo je fyzická osoba zapísaná v evidencii žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby alebo v evidencii žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

Ďalšou situáciou, kedy je potrebné začať konanie z vlastného podnetu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny je v zmysle nového zákona situácia, keď si osoba sama nepodala žiadosť o integrovaný posudok, **avšak posúdenie je potrebné vykonať, nakoľko (i) si osoba podala žiadosť o peňažný príspevok** na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia **alebo (ii) má záujem o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou** na pomoc inej fyzickej osoby. Ide o prípady, keď osoba ešte nebola posúdená podľa nového zákona o integrovanej posudkovej činnosti a teda nemá platný integrovaný posudok. V takomto prípade iniciuje začatie konania formou podnetu správny orgán, ktorý rozhoduje o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo v súvislosti s poskytovaním alebo zabezpečením poskytovania sociálnych služieb

podmienенých odkázanosťou, s finančnou podporou poskytovania sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách, iniciuje konanie obec alebo vyšší územný celok.

Konanie o integrovanom posudku začne správny orgán **z vlastného podnetu aj vtedy, ak vzniknú dôvodné pochybnosti** o správnosti integrovaného posudku.

6. PODKLAD INTEGROVANÉHO POSUDKU

Podkladom integrovaného posudku je podľa § 9 nového zákona **(i)** sociálny posudok, **(ii)** lekársky posudok **a (iii)** záver odborného konzília, ak existuje rozpor medzi sociálnym posudkom a lekársym posudkom.

Sociálna posudková činnosť predchádza lekárskej posudkovej činnosti.

7. SOCIÁLNA POSUDKOVÁ ČINNOSŤ

Sociálna posudková činnosť je podľa § 10 na účely nového zákona **(A) posudzovanie (i)** individuálnych predpokladov účastníka konania, **(ii)** rodinného prostredia účastníka konania, **(iii)** prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie účastníka konania do spoločnosti, **(iv)** odkázanosti účastníka konania, **(iv)** miery ťažkostí účastníka konania pri vykonávaní ustanovených činností, **(B) navrhovanie (i)** vhodného druhu peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia pre účastníka konania, **(ii)** možného druhu sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia veku potrebného na nárok na starobný dôchodok pre účastníka konania.

Pri výkone sociálnej posudkovej činnosti **sociálny pracovník v súčinnosti s účastníkom konania vyplní dotazník** k sociálnej posudkovej činnosti podľa ustanoveného vzoru. Účastník konania má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivej sociálnej

situácie vyplývajúcej z funkčných dôsledkov jeho zdravotného stavu.

Pri posudzovaní odkázanosti účastníka konania sociálny pracovník určí (i) druh odkázanosti účastníka konania podľa § 3 ods. 3 až 5 nového zákona, **(ii)** činnosti, ktoré účastník konania z dôvodu ťažkostí pri ich vykonávaní, nie je schopný vykonávať samostatne, pri ktorých vykonávaní má extrémne ťažkosti alebo vážne ťažkosti, a to na základe dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti.

Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok.

Podľa § 19 ods. 1 nového zákona sociálnu posudkovú činnosť na účely tohto zákona **vykonáva sociálny pracovník.**

Ako uvádza dôvodová správa k novému zákonu, sociálny pracovník v rámci sociálnej posudkovej činnosti bude vyplňať dotazník, ktorý má 36 základných otázok a 31 doplňujúcich otázok. Dotazník je inšpirovaný tzv. dotazníkom Whodas, ktorý bol vyvinutý Svetovou zdravotníckou organizáciou. Dotazník k sociálnej posudkovej činnosti obsahuje 6 životných oblastí ako sebaobsluha, pohyblivosť, domácnosť, pochopenie a komunikácia, vzťahy s ľuďmi a účasť v spoločnosti.

Komplexne povedané, sociálny pracovník na účely sociálneho posudku vykoná **posúdenie individuálnych predpokladov posudzovanej osoby, jej rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje jej začlenenie do spoločnosti.** Individuálne predpoklady účastníka konania zahŕňa komplexné zhodnotenie osobnostných predispozícií fyzickej osoby a jej spoločenských ambícií.

8. LEKÁRSKA POSUDKOVÁ ČINNOSŤ

Lekárska posudková činnosť je v zmysle § 11 nového zákona **(A) posudzovanie** funkčných dôsledkov zdravotného stavu účastníka konania **na účely určenia (i)** skutočnosti, či účastník konania je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, má zdravotné postihnutie na účely

vyhotovenia parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím, má dlhodobé zdravotné postihnutie, (ii) odkázanosti účastníka konania, (iii) potreby opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu účastníka konania, (B) navrhovanie (i) vhodného druhu peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia pre účastníka konania, (ii) možného druhu sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia veku potrebného na nárok na starobný dôchodok pre účastníka konania.

Pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa nového zákona posudkový lekár vychádza najmä (A) z lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, klinicko-psychologického nálezu funkčnej kapacity, ak fyzická osoba, ktorá žiada o integrovaný posudok, má mentálne postihnutie, neurovývinovú poruchu alebo duševnú poruchu, sebahodnotiaceho dotazníka podľa ustanoveného vzoru, (B) zo sociálneho posudku, (C) z elektronických zdravotných záznamov v elektronickej zdravotnej knižke.

Ak na základe vyššie uvedených podkladov nie je možné vykonať lekársku posudkovú činnosť najmä z dôvodu pochybnosti o ich správnosti, objektívnosti alebo úplnosti, správny orgán, teda úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v zmysle nového zákona požiada príslušné orgány o kompletizáciu podkladov, o nahliadnutie do podkladov, o poskytnutie zdravotného výkonu, o nový odborný lekársky náález, o znalecký posudok, predvolá účastníka konania. Podrobné úkonu pre účely vyhotovenia objektívneho lekárskeho posudku určuje ust. § 11 ods. 3 nového zákona.

Pri posudzovaní odkázanosti účastníka konania posudkový lekár určí (A) druh odkázanosti účastníka konania, (B) na základe dotazníka k určeniu odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa ustanoveného vzoru (i) stupeň odkázanosti účastníka konania a (ii) činnosti, ktoré účastník konania pri uspokojovaní základných životných potrieb nie je schopný

samostatne vykonávať alebo je schopný ich vykonávať s dohľadom, (C) činnosti, pri ktorých je účastník konania odkázaný na osobnú asistenciu, (D) ustanoveným spôsobom rozsah osobnej asistencie najviac v ustanovenom maximálnom ročnom rozsahu.

Výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok.

Podľa § 19 ods. 2 nového zákona **lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár**, ktorým je lekár, ktorý získal odbornú spôsobilosť na výkon špecializovanej pracovnej činnosti v **špecializačnom odbore posudkové lekárstvo**.

9. INTEGROVANÝ POSUDOK

V záujme jednoznačnosti a univerzálnosti nový zákon v ust. § 12 stanovuje náležitosti výrokovkej časti integrovaného posudku.

Výrok integrovaného posudku na základe nového zákona obsahuje (A) vyjadrenie, či účastník konania (i) je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, (ii) má zdravotné postihnutie na účely vyhotovenia parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím, (iii) má dlhodobé zdravotné postihnutie vo vzťahu k pracovnej činnosti, ktorej podrobný opis je prílohou k žiadosti o integrovaný posudok, ak predmetom integrovanej posudkovej činnosti je aj lekárska posudková činnosť na posudzovanie funkčných dôsledkov zdravotného stavu účastníka konania na účely určenia skutočnosti, či účastník konania má dlhodobé zdravotné postihnutie, (B) druh odkázanosti účastníka konania, (C) stupeň odkázanosti účastníka konania, ak je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, (D) činnosti, ktoré účastník konania pri uspokojovaní základných životných potrieb nie je schopný samostatne vykonávať alebo je schopný ich vykonávať s dohľadom, ak je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, (E) činnosti, pri ktorých je účastník konania odkázaný na osobnú asistenciu, ak je odkázaný na osobnú asistenciu, (F) rozsah osobnej asistencie účastníka konania, ak je odkázaný na osobnú asistenciu, (G) pomôcku zo zoznamu pomôcok na

zmiernenie alebo prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, na ktorú je účastník konania odkázaný, **(H) druh peňažného príspevku** na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, **(I) druh sociálnej služby** na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia veku potrebného na nárok na starobný dôchodok, **(J) termín opätovného posúdenia** funkčných dôsledkov zdravotného stavu účastníka konania

10. LEHOTA PRE ROZHODNUTIE

Nový zákon určuje, že v jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na základe podkladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne; v ostatných prípadoch je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 60 dní od začatia konania. Ak vzhľadom na povahu veci nemôže správny orgán rozhodnúť v lehote podľa prvej vety, môže odvolací orgán predĺžiť lehotu pre rozhodnutie najviac o 60 dní, o čom správny orgán účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomí.

11. OZNÁMENIE ROZHODNUTIA

Ustanovenie § 14 nového zákona určuje, že rozhodnutie vo veci integrovaného posudku sa **doručí účastníkovi konania a subjektu, ak konanie začalo na základe jeho podnetu**. Okrem integrovaného posudku bude účastníkovi konania zároveň doručená informácia o možnosti vyhotovenia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím resp. tohto preukazu so sprievodcom, vyhotovenia parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a o možnosti uplatnenia nárokov na peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a nárokov v oblasti sociálnych služieb.

12. PLATNOSŤ INTEGROVANÉHO POSUDKU

Podľa § 15 nového zákona sa ustanovujú dôvody, kedy **integrovaný posudok stráca platnosť, a to v situácii, (i)** ak nový integrovaný posudok

nadobudol právoplatnosť **alebo (ii)** bolo konanie zastavené z dôvodov nesplnenia si povinností zo strany účastníka konania **alebo (iii)** ak uplynie termín opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu a osobe sa neposkytuje žiadna forma pomoci a ani nie je v evidencii žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby alebo v evidencii žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

13. PRECHODNÉ USTANOVENIA

Prechodné ustanovenia nového zákona zabezpečujú, aby sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitných predpisov v znení účinnom do 31. augusta 2025, považovala za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa nového zákona v znení účinnom od 1. septembra 2025, avšak najdlhšie do právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku alebo o zastavení konania v prípade, ak toto konanie začalo z vlastného podnetu správneho orgánu alebo do právoplatnosti rozhodnutia o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom alebo parkovacím preukazom pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v znení účinnom od 1. septembra 2025.

14. SÚVISIACE NOVELIZÁCIE

V súvislosti s prijatím nového zákona sa pre účely legislatívno-technických zmien čiastkovo novelizovali nasledovné zákony: **(i)** zákon č. 453/2003 Z. z. zákon o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to v súvislosti s úpravou pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, **(ii)** zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení zákona a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákone č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákone č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s

prechodom výkonu lekárskej posudkovej činnosti zo štátnej služby do verejnej služby, **(iii)** zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, **(iv)** zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to v súvislosti s úpravami v posudkovej činnosti, **(v)** zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **(vi)** zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom

podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, **(vii)** zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Nový zákon nadobúda v podstatnom rozsahu účinnosť dňa 1. septembra 2025.

Publikované dňa 16.12.2024

NOVELA ZÁKONA O CESTNEJ PREMÁVKE

1. ABSTRAKT

Dňa 27.11.2024 bola v Národnej rade SR schválená **novela zákona č. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „cestný zákon“).

Novela zákona o cestnej premávke zjednodušuje niektoré podmienky pre podnikateľské prostredie, ako aj pre fyzické osoby v postavení vlastníkov a držiteľov vozidiel, najmä pokiaľ ide o evidenčné úkony súvisiace s vozidlami, rozširuje sa možnosť elektronických úkonov, zavádzajú sa nové dôvody pre vyradenie vozidiel z evidencie.

Podstatnou zmenou je zavedenie digitálneho vodičského preukazu. Tieto, ako aj ďalšie čiastkové zmeny, ktoré považuje za najdôležitejšie, Vám prinášame v našom článku.

2. OBMEDZENIE JAZDY NIEKTORÝCH DRUHOV VOZIDIEL

Novela cestného zákona **ruší všeobecný zákaz používania neschválených poľnohospodárskych a lesných vozidiel na cestách** a určuje odlišné podmienky. Novela **vypúšťa ust. § 39 ods. 9 cestného zákona**, podľa ktorého „*používanie vozidiel, ktorým bolo pridelené zvláštne evidenčné číslo obsahujúce písmeno C podľa § 127 ods. 13, je na cestách zakázané; zákaz neplatí na cestách III. triedy, miestnych komunikáciách a účelových komunikáciách za nezniženej viditeľnosti.*“

Zvláštne evidenčné číslo obsahujúce písmeno C sa podľa ešte účinného pôvodného znenia cestného zákona môže prideliť motorovému vozidlu a prípojnému vozidlu, ktoré nie sú schválené na prevádzku v premávke na pozemných komunikáciách podľa osobitného predpisu, ak sú používané na poľnohospodárske práce alebo lesné práce na základe žiadosti jeho vlastníka.

Vzhľadom na novelou zrušenú možnosť orgánu Policajného zboru vydávať tabuľky so zvláštnym evidenčným číslom obsahujúcim písmeno C pre

neschválené poľnohospodárske a lesné vozidlá, sa novelou ruší aj všeobecný zákaz používať tieto vozidlá na cestách mimo ciest III. triedy, miestnych a účelových ciest za nezniženej viditeľnosti, ako aj možnosť udeľovať výnimky z tohto zákazu. **Tieto vozidlá však bude možné prevádzkovať len na základe dočasného povolenia na prevádzku neschváleného jednotlivého vozidla, ktoré vydávajú okresné úrady podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke** a ktoré v rámci toho obmedzujú trasu alebo územie, na ktorom môže byť také vozidlo prevádzkované.

3. DIGITÁLNY VODIČSKÝ PREUKAZ

Novela cestného zákona zavádza nový inštitút **takzvaného digitálneho vodičského preukazu, a to novým ustanovením § 95a** do piateho oddielu cestného zákona.

Podľa odseku 1 nového ust. § 95a: „*Držiteľ vodičského preukazu Slovenskej republiky si môže vytvoriť digitálny rovnopis svojho vodičského preukazu (ďalej len „digitálny vodičský preukaz“)* prostredníctvom mobilnej aplikácie v správe ministerstva vnútra.

Podľa odseku 2 novopridaného ustanovenia: „*Údaje uvedené v digitálnom vodičskom preukaze možno overiť len prostredníctvom overovacej mobilnej aplikácie v správe ministerstva vnútra.*“

Podľa odseku 3 novopridaného ustanovenia: „*Predloženie digitálneho vodičského preukazu osobe, ktorá má k dispozícii overovaciu mobilnú aplikáciu podľa odseku 2 a sú u nej splnené technické podmienky jej používania, má rovnaké účinky ako predloženie vodičského preukazu.*“

Z uvedených ustanovení vyplýva, že **možnosť disponovať digitálnym vodičským preukazom je pre fyzické osoby dobrovoľná.** Podmienkou bude, že fyzická osoba musí byť najskôr držiteľom vodičského preukazu vydaného

príslušným orgánom Slovenskej republiky (štátne občianstvo osoby ani jej pobyt nie sú podstatné). Fyzické osoby teda budú naďalej povinné mať vydanú fyzickú podobu dokladu (polykarbonátovú kartu).

Pre držiteľov vodičského preukazu budú naďalej platiť všetky povinnosti spojené s držbou fyzického vodičského preukazu podľa § 98 alebo § 100 zákona o cestnej premávke.

Vytvorenie digitálneho vodičského preukazu bude možné výhradne prostredníctvom aplikácie spravovanej Ministerstvom vnútra SR.

Tak ako sa vyžaduje aplikácia na vytvorenie digitálneho vodičského preukazu, tak sa vyžaduje aj aplikácia pre kontrolné orgány, ktorá tento digitálny preukaz bude schopná overiť z hľadiska jeho pravosti. Aj táto aplikácia bude musieť byť v správe Ministerstva vnútra SR, keďže v prvej fáze bude overovanie prebiehať online komunikáciou cez internet v zašifrovanej podobe. Počas transakcie je nevyhnutné overiť pečať Ministerstva vnútra SR, čím je verifikované, že doklady sú vydané príslušným orgánom a neboli od vydania pozmenené, overiť aktuálny stav dokladov v agendových systémoch, čím je verifikované napríklad, že doklad nie je nahlásený ako ukradnutý a overiť zhodu údajov s aktuálnymi údajmi v registri fyzických osôb. Overovanie totožnosti pre offline scenár, kedy nie je možné použiť internetové pripojenie, bude súčasťou rozvoja o funkčné požiadavky definované v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1183 z 11. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014, pokiaľ ide o zriadenie európskeho rámca digitálnej identity.

Ako uvádza dôvodová správa, v roku 2025 sa predpokladá zavedenie jednoduchého a efektívneho riešenia pre integráciu tretích strán, ktoré umožní pridávanie overovateľov dokladov prostredníctvom SDK (Software Development Kit) na overovanie identity občanov v rámci Slovenskej republiky. Overovanie identity naprieč členskými krajinami EÚ bude integrálnou súčasťou univerzálnej peňaženky, implementovanej v

súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1183 z 11. apríla 2024, ktoré mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014, týkajúce sa vytvorenia európskeho rámca digitálnej identity.

Na základe dôvodovej správy v krátkosti uvádzame proces kontroly digitálneho vodičského preukazu nasledovne.

Občan si z bezpečného prostredia stiahne aplikáciu Doklady v mobile. V priebehu kontroly občan otvorí príslušnú aplikáciu, prihlási sa do nej pomocou mobilného ID a potvrdí, že chce poskytnúť svoje doklady na kontrolu. Na obrazovke mobilného zariadenia občana sa následne vygeneruje QR kód, ktorý neobsahuje žiadne osobné údaje, ale slúži na vytvorenie spojenia medzi zariadením občana a zariadením policajta.

Mobilná aplikácia pre overenie dokladu občana policajtom je nainštalovaná na služobných zariadeniach policajtov. **Policajt naskenuje QR kód prostredníctvom svojej aplikácie** a zvolí doklady, ktoré chce skontrolovať. V tom momente dôjde k prepojeniu zariadení a občan obdrží notifikáciu o tom, kto a na aké údaje žiada prístup. Občan potom môže schváliť odoslanie údajov. Po schválení sú údaje občana šifrované a elektronicky podpísané. Policajt ich následne dostane a na pozadí prebehnú viaceré bezpečnostné kontroly, vrátane overenia kvalifikovanej pečate, elektronického podpisu a stavu dokladu, ktorý sa aktualizuje priamo z Ministerstva vnútra SR.

Ak sú všetky údaje v poriadku, policajt má prístup k fotografii a údajom občana.

Ustanovenie nového § 95a bude účinné od 1. januára 2025.

4. POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ Z EVIDENCIE VOZIDIEL

Zákonodarca z dôvodu situácií vyplývajúcich z aplikačnej praxe pristúpil k úplnej novelizácii ustanovenia § 113 cestného zákona, ktorý upravuje

postup poskytovania informácií z evidencie vozidiel.

Podľa novelizovaného ust. § 113 odsek 1 cestného zákona sa **informácie z evidencie vozidiel poskytujú (A) diaľkovým, nepretržitým a priamym prístupom v súvislosti s plnením úloh ustanovených zákonom (i)** ministerstvu dopravy, **(ii)** Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, **(iii)** Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, **(iv)** okresnému úradu, **(v)** Vojenskej polícii, **(vi)** Vojenskému spravodajstvu, **(vii)** Slovenskej informačnej službe, **(viii)** Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, **(ix)** Zboru väzenskej a justičnej stráže, **(x)** Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, **(xi)** Národnému bezpečnostnému úradu, **(xii)** Slovenskej inšpekcii životného prostredia, **(xiii)** Slovenskej kancelárii poisťovateľov, **(xiv)** obecnej polícii, **(xv)** spracovateľovi starých vozidiel, **(xvi)** technickej službe a osobe poverenej typovým schvaľovacím orgánom na výkon technickej služby podľa osobitného predpisu, **(xvii)** Národnej diaľničnej spoločnosti a osobe poverenej výkonom činností Národnej diaľničnej spoločnosti, **(xviii)** súdnemu exekútorovi prostredníctvom Slovenskej komory exekútorov, **(xix)** notárovi prostredníctvom Notárskej komory Slovenskej republiky, **(xx)** veriteľovi bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov, banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky na účely zabezpečenia financovania kúpy alebo nájmu vozidla formou spotrebiteľského úveru alebo iným spôsobom financovania, a to pre spotrebiteľa, alebo pre osobu, ktorá nie je spotrebiteľom, **(B) v súvislosti s plnením úloh ustanovených zákonom (i)** iným štátnym orgánom ako orgánom uvedeným v písmene a), **(ii)** obciam, **(iii)** vyšším územným celkom, **(iv)** správcovi konkurznej podstaty, **(v)** rozhodcovskému súdu a rozhodcovi, **(C) v rozsahu nevyhnutnom na plnenie úloh podľa predmetu činnosti (i)** Zväzu automobilového priemyslu Slovenskej republiky, **(ii)** výrobcovi vozidiel a zástupcovi výrobcu vozidiel, **(iii)** predajcovi nových vozidiel, **(iv)** advokátovi.

V nadväznosti na nové vyššie definované znenie odseku 1 o poskytovaní informácií z evidencie vozidiel sa ust. § 113 ods. 5 a ods. 7 upresňuje tiež,

ktorému orgánu v akých prípadoch sa podávajú žiadosti o poskytnutie údajov z evidencie vozidiel. Z dôvodu ochrany osobných údajov sa tiež dopĺňa výslovná požiadavka pre žiadateľov o informácie o uvedenie právneho základu, účelu a rozsahu žiadaných osobných údajov z evidencie vozidiel.

Podľa ust. § 113 odseku 5 **žiadosť o informáciu podľa odseku 1 písm. b) a c) a odsekov 2 až 4 sa podáva ktorémukoľvek orgánu Policajného zboru**; žiadosť podľa odseku 1 písm. b) a c) a odseku 4 sa môže podať aj ministerstvu vnútra.

Precizovaný odsek 7 stanovuje, že **pokiaľ sú predmetom žiadosti podľa odseku 5 osobné údaje, žiadosť musí obsahovať označenie právneho základu, účel sprístupnenia a rozsah žiadaných osobných údajov**. Osoba, ktorej sa informácia obsahujúca osobné údaje z evidencie vozidiel poskytla, smie takú informáciu použiť len na účely, na ktoré ju žiadala, a musí zabezpečiť jej ochranu pred zneužitím a pred jej sprístupnením neoprávnenej osobe.

5. PRIHLÁSENIE VOZIDLA NA KTOROMKOĽVEK ORGÁNE PZ

Novelizované ust. § 114 ods. 1 cestného zákona **vypúšťa miestnu príslušnosť orgánu Policajného zboru na prihlásenie nového vozidla alebo jednotlivo dovezeného vozidla**.

Podľa novelizovaného ust. § 114 odsek 1: „Každé vozidlo, o ktorom schvaľovací orgán rozhodol, že musí byť evidované orgánom Policajného zboru, a ktoré doteraz nebolo prihlásené do evidencie vozidiel, musí byť prihlásené na orgáne Policajného zboru. Držiteľ vozidla musí mať pobyt alebo sídlo na území Slovenskej republiky.“

Vypustením miestnej príslušnosti orgánu Policajného zboru sa umožňuje prihlásiť nové vozidlo alebo jednotlivo dovezené vozidlo do evidencie vozidiel **na ktoromkoľvek orgáne Policajného zboru**. Uvedené opatrenie zjednodušuje osobné podávanie žiadosti.

Nebude potrebné prihlasovať nové vozidlá alebo jednotlivo dovezené vozidlá na dopravnom

inšpektoráte príslušnom podľa pobytu alebo sídla držiteľa vozidla.

6. ZJEDNODUŠENIE ADMINISTRATÍVY PRE AUTOBAZÁRE

Čiastkové zmeny sa novelou cestného zákona dotkli aj ust. § 116a, ktoré upravuje inštitút zmien v evidencii vozidiel prostredníctvom elektronickej služby.

Pre autobazáre, ktoré nevykonávajú len sprostredkovateľskú činnosť pri predaji vozidiel, ale priamo vozidlá aj vykupujú, sa novelou stanovuje **možnosť priložiť k elektronickej žiadosti o zmenu v evidencii vozidiel ako alternatívu k súčasnej zmluve o sprostredkovaní predaja kúpnu zmluvu podpísanú vlastníkom vozidla.**

Tiež sa novelou **vypustila podmienka predkladania písomného plnomocenstva s osvedčeným podpisom štatutárneho orgánu autobazáru**, a to pre autobazáre, ktoré vykonávajú zmenu držby vozidla na svoju osobu elektronickej službou. Pri elektronických službách štatutárny zástupca autobazáru alebo ním splnomocnená osoba podpisuje žiadosť svojím kvalifikovaným elektronickým podpisom, v dôsledku čoho už nebude potrebné prikladať ďalšie splnomocnenie budúceho držiteľa vozidla na vykonanie zmeny držby vozidla.

Všetky uvedené zmeny vyplývajú z novelizovaného znenia ust. § 116a ods. 8, ktoré po nadobudnutí účinnosti znie nasledovne: „Ak *vlastník vozidla evidovaného v Slovenskej republike uzatvoril zmluvu na predaj vozidla s osobou, ktorej predmetom činnosti je predaj vozidiel evidovaných v Slovenskej republike alebo v inom štáte alebo ktorá zabezpečuje predaj takýchto vozidiel, takáto osoba môže požiadať o zmenu držby vozidla prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel, pričom je povinná žiadosť podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom, k žiadosti priložiť zmluvu o sprostredkovaní predaja vozidla alebo kúpnu zmluvu podpísanú vlastníkom vozidla a písomné plnomocnenstvo s osvedčeným podpisom osoby, na*

ktorú sa držba vozidla prevádza, alebo doklad o nadobudnutí vlastníctva vozidla s osvedčeným podpisom osoby, na ktorú sa držba vozidla prevádza. Povinnosť priloženia písomného plnomocenstva alebo dokladu o nadobudnutí vlastníctva vozidla s osvedčeným podpisom osoby, na ktorú sa držba vozidla previedla, neplatí, ak sa vozidlo prevádza na osobu blízku držiteľovi vozidla, ak osoba, na ktorú sa držba vozidla prevádza, zaslala plnomocnenstvo prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel alebo ak sa vozidlo prevádza na osobu, ktorá podľa prvej vety podpísala žiadosť o prevod držby vozidla. Orgán Policajného zboru vykoná zmenu v evidencii vozidiel a žiadateľovi automatizovane oznámi vykonanie tejto zmeny, ak tomu nebránia zákonné dôvody.“

7. ODHLÁSENIE VOZIDLA DO CUDZINY

V ustanovení § 119 ods. 2 cestného zákona **novela vypustila terminológiu, ktorá limitovala miestnu príslušnosť pre úkon odhlásenia vozidla do cudziny.**

Po novom podľa § 119 ods. 2 „*Orgán Policajného zboru vydá osvedčenie o evidencii časť I a časť II, v ktorom je ako držiteľ vozidla uvedená osoba s pobytom alebo so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, na požiadanie prideli vozidlu zvláštne evidenčné číslo obsahujúce písmeno V a vydá tabuľku so zvláštnym evidenčným číslom obsahujúcim písmeno V. Orgán Policajného zboru obmedzí platnosť vydaných dokladov a tabuľky so zvláštnym evidenčným číslom obsahujúcim písmeno V do 30 dní od odhlásenia vozidla do cudziny.“*

Podobné **vypustenie terminológie limitujúcej miestnu príslušnosť orgánu PZ novela zabezpečila v ust. § 119 ods. 3** cestného zákona.

Po novom sa teda pri vykonávaní ostatných úkonov v evidencii vozidiel, aj odhlásenie vozidla do cudziny môže zrealizovať na ktoromkoľvek dopravnom inšpektoráte.

V ustanovení § 119 sa za odsek 7 vkladá nový odsek 8, na základe ktorého ak **vlastník vozidla**

evidovaného v Slovenskej republike uzatvoril zmluvu na odhlásenie vozidla do cudziny s osobou, ktorej predmetom činnosti je (i) predaj vozidiel evidovaných v Slovenskej republike alebo (ii) v inom štáte alebo (iii) ktorá zabezpečuje predaj takýchto vozidiel, takáto osoba môže požiadať o odhlásenie vozidla do cudziny prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel, pričom je povinná žiadosť podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom a priložiť k nej zmluvu o sprostredkovaní odhlásenia vozidla podpísanú vlastníkom vozidla. Orgán Policajného zboru vykoná zmenu v evidencii vozidiel a žiadateľovi automatizovane oznámi vykonanie tejto zmeny, ak prijal z technickej služby kontroly originality elektronickej informáciu o podrobení vozidla kontrole originality vozidla podľa § 116 ods. 6, a ak tomu nebránia iné zákonné dôvody; ak však orgán Policajného zboru prijal informáciu o podrobení vozidla kontrole originality vozidla s výsledkom „dočasne spôsobilé“ z dôvodu chýbajúcich údajov na identifikátoroch vozidla alebo z dôvodu odstránenia tej časti karosérie, na ktorej výrobca umiestnil identifikačné číslo VIN, orgán Policajného zboru žiadateľovi automatizovane spätne oznámi, že vykonaniu evidenčného úkonu bránia zákonné dôvody, pričom postupuje podľa osobitného predpisu.

Z uvedeného vyplýva, že obdobne ako pri vykonávaní zmien držby vozidiel autobazármi sa pre tieto subjekty zavádza aj možnosť oznámenia vývozov vozidiel do cudziny prostredníctvom elektronickej služby.

8. VYPUSTENIE POVINNOSTI KONTROLY ORIGINALITY

Ako uvádza dôvodová správa, v súvislosti s balíkmi opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia zákonodarca z cestného zákona vypustil povinnosť absolvovania kontroly originality vozidiel pri odhlásení do cudziny, pričom táto výnimka sa bude týkať len úplne nových vozidiel, ktoré boli prvýkrát prihlásené do akejkoľvek evidencie najviac pred 60 dňami.

Podľa novelizovaného ust. § 119 odsek 9 „Povinnosť podrobenia vozidla kontrole originality neplatí, ak sa pri vývoze vozidla do cudziny nemení držiteľ vozidla alebo pri odhlásení vozidla do cudziny, ktoré bolo prvýkrát prihlásené do evidencie najviac pred 60 dňami.“.

9. ELEKTRONICKÁ SLUŽBA NA OPÄTOVNÉ ZARADENIE VOZIDLA DO EVIDENCIE

Pridanými odsekmi 12 a 13 novela cestného zákona pridáva v ust. § 119a **zavádza novú elektronickej službu na opätovné zaradenie vozidla dočasne vyradeného z evidencie späť do premávky**, čo doterajšia právna úprava neumožňovala. Po zaradení vozidla do premávky bude dopravný inšpektorát zasielať odovzdané doklady a tabuľky s evidenčným číslom na určené adresy.

Podľa novelizovaného § 119a ods. 12: „Vlastník vozidla alebo držiteľ vozidla môže požiadať o opätovné zaradenie vozidla do evidencie aj prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel, pričom je povinný žiadosť podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom. Orgán Policajného zboru opätovne zaradí vozidlo do evidencie a žiadateľovi automatizovane oznámi zaradenie, ak tomu nebránia iné zákonné dôvody.“

Podľa novelizovaného § 119a ods. 13: „Po vykonaní zmeny v evidencii vozidiel podľa odseku 12 orgán Policajného zboru zasiela odovzdané osvedčenie o evidencii časť I, časť II a tabuľku s evidenčným číslom na adresu určenú vlastníkom vozidla alebo držiteľom vozidla. Ak bolo vozidlu pri dočasnom vyradení z evidencie vozidiel vydané osvedčenie o evidencii pred 1. júnom 2010, orgán Policajného zboru vydáva nové osvedčenie o evidencii časť I a časť II.“

10. ĎALŠIE DÔVODY VYRADENIA VOZIDLA Z EVIDENCIE

Zákon o cestnej premávke v ust. § 120 a § 121 upravuje postup a podmienky pre vyradenie vozidla z evidencie. Doterajšie podmienky ostávajú bez zmien zachované a pridávajú sa dve nové podmienky, resp. dôvody na vyradenie vozidla z evidencie.

Ustanovenie § 120 sa dopĺňa odsekom 14, na základe ktorého „Ak orgán Policajného zboru prijal informáciu z iného štátu o tom, že staré vozidlo bolo odovzdané na spracovanie spracovateľovi starých vozidiel, vyradí vozidlo z evidencie natrvalo. Takéto vozidlo nesmie byť opätovne schválené na prevádzku v cestnej premávke ani prihlásené do evidencie vozidiel.“

Predmetný dôvod sa novelou do cestného zákona doplnil v súlade s európskou legislatívou, pričom ide o doplnenie **trvalého vyradenia vozidla** z evidencie aj vtedy, **ak orgán Policajného zboru dostane z cudziny informáciu o tom, že sa vozidlo považuje za vozidlo po dobe životnosti**. Takéto vozidlo nesmie byť opätovne schválené a prihlásené do evidencie vozidiel.

Ustanovenie § 121 sa novelou cestného zákona dopĺňa odsekom 4, na základe ktorého „Orgán Policajného zboru, ktorý vozidlo eviduje, vyradí vozidlo z evidencie vozidiel, ak vlastník vozidla zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a do 10 rokov od jeho úmrtia alebo vyhlásenia za mŕtveho nedošlo k potvrdeniu nadobudnutia vlastníckeho práva prostredníctvom dedičského konania.“

Ide o nový inštitút vyradenia vozidla z evidencie z úradnej moci. Ako uvádza dôvodová správa, pri takýchto vozidlách (ktoré neboli zahrnuté do pozostalosti) je vysoký predpoklad ich fyzickej neexistencie a teda existujú len evidenčne.

Pokiaľ ide o inštitút vyradenia vozidla z evidencie z úradnej moci, záverom považujeme za potrebné

uviesť, že novelizované ust. § 143h ods. 2 stanovuje, že **ak osoba, na ktorú sa držba vozidla previedla** podľa predpisov účinných do 31. decembra 2022, **nepožiadala o vydanie osvedčenia o evidencii časť I a časť II ani do 30. júna 2026, orgán Policajného zboru také vozidlo vyradí z evidencie** ku dňu 1. júl 2026 . Ide o mnohé prípady neukončených prevodov vozidiel, kedy je vozidlo len odhlásené z pôvodného vlastníka, ale nie je prihlásené na nového vlastníka. Bude na zodpovednosti vlastníkov vozidiel ustrážiť si danú lehotu a neprihlásené vozidlá na nového vlastníka prihlásiť.

Nadobudnutie účinnosti novely zákona o cestnej premávke je **stanovené na 1. júla 2025 s výnimkou účinnosti iba nevyhnutných zmien**, z ktorých zásadná vyplýva z nášho článku, a to **zavedenie digitálneho vodičského preukazu. Táto zmena je účinná od 1. januára 2025.**

Publikované dňa 16.12.2024

NOVELA ZÁKONA O VLASTNÍCTVE BYTOV A NEBYTOVÝCH PRIESTOROV

1. ABSTRAKT

Novela zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zakotvuje právnu úpravu elektronického hlasovania, podľa ktorého môžu **vlastníci bytov a nebytových priestorov svoje hlasovacie právo na schôdzi vlastníkov alebo na písomnom hlasovaní uplatniť aj prostredníctvom prostriedkov informačnej a komunikačnej technológie** (elektronické hlasovanie).

Novela zákona zároveň osobitným spôsobom upravuje možnosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome **inštalovať nabíjací bod** a tiež sa **sprešňuje právna úprava súvisiaca so stavebnými zásahmi** do spoločných častí, spoločných zariadení, príslušenstva, prípadne príľahlého pozemku v snahe umožniť vlastníkom v dome rozhodovať o plánovaných zásahoch do spoločného majetku.

Účinnosť novely zákona je stanovená odo dňa **1. januára 2025.**

2. ELEKTRONICKÉ HLASOVANIE

Zákon stanovuje na základe ust. § 14 ods. 1 vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome využiť právo, ako aj stanovuje povinnosť zúčastňovať sa na správe domu a hlasovaním rozhodovať ako spoluvlastník o všetkých veciach, ktoré sa týkajú správy domu, spoločných častí domu a spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a pozemku zastavaného domom alebo príľahlého pozemku.

Novela zákona aktualizovaním ustanovenia § 14 ods. 2 zakotvuje možnosť uplatňovať hlasovacie právo elektronickým hlasovaním.

Podľa novelizovaného ust. § 14 ods. 2 zákona: „Rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome sa prijímajú na schôdzi vlastníkov alebo písomným hlasovaním; na účely

rozhodovania vlastníkov sa za schôdzi vlastníkov považuje aj zhromaždenie. Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome môže uplatniť svoje hlasovacie právo pri písomnom hlasovaní na hlasovacej listine alebo prostredníctvom prostriedkov informačnej a komunikačnej technológie (ďalej len „elektronické hlasovanie“); elektronické hlasovanie nemožno uplatniť, ak písomné hlasovanie vyhlasuje štvrtina vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.“

Aplikácia elektronických prostriedkov nepredstavuje nový osobitný typ hlasovania. **Hlasovanie elektronickými prostriedkami môže vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome použiť len pri písomnom hlasovaní.** Ako uvádza dôvodová správa, ide o možnosť uľahčiť vlastníkom bytov alebo nebytových priestorov v dome výkon ich vlastníckych práv aj iným spôsobom, než osobnou účasťou.

Za elektronické prostriedky možno považovať prostriedky informačnej a komunikačnej technológie, **umožňujúce individualizovaný prejav vôle**, napríklad elektronická pošta alebo iný komunikačný prostriedok, ktorý identifikuje vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome nezameniteľným spôsobom, **napríklad pridelením identifikátora správcom alebo spoločenstvom.**

Zároveň sa novelou ustanovuje výnimka z práva na elektronické hlasovanie, ak písomné hlasovanie nevyhlasuje spoločenstvo alebo správca, ale štvrtina vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. **Povinnosť zabezpečiť elektronické hlasovanie sa vzťahuje len na spoločenstvo alebo správcu**, pretože zákon ukladá túto povinnosť len týmto subjektom. Samotní vlastníci nemusia mať dostatočné prostriedky na zabezpečenie elektronického hlasovania.

V súvislosti so zavedením možnosti elektronického hlasovania sa novelou mení tiež ust. § 14a zákona. **V ust. § 14a sa za odsek 4 vkladajú nové odseky 5 až 7**, pričom doterajšie odseky 5 až 8 sa označujú ako odseky 8 až 11.

Na základe pridaných odsekov zákon po nadobudnutí účinnosti odo dňa 1. januára 2025 stanovuje, že ak pri písomnom hlasovaní vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome prejaví záujem hlasovať elektronicky, vykonanie elektronického hlasovania zabezpečí spoločenstvo alebo správca.

Z uvedeného vyplýva, že **spoločenstvo alebo správca musí umožniť elektronické hlasovanie**, keď o to vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prejavia záujem.

Pri elektronickom hlasovaní spoločenstvo alebo správca musí (i) vykonať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie riadneho a nerušeného priebehu elektronického hlasovania, **(ii)** prijímať hlasy uplatnené elektronickým hlasovaním odo dňa uverejnenia oznámenia o konaní písomného hlasovania najneskôr do konca termínu určeného na písomné hlasovanie, **(iii)** potvrdiť bez zbytočného odkladu prijatie hlasu tomu, kto uplatnil svoje hlasovacie právo elektronickým hlasovaním; potvrdenie o prijatí hlasu sa vykoná rovnakým spôsobom ako elektronické hlasovanie.

Z uvedeného vyplýva, že **za riadny a nerušený priebeh elektronického hlasovania zodpovedá spoločenstvo alebo správca**.

Na účely elektronického hlasovania **vlastník** bytu alebo nebytového priestoru v dome **oznámi spoločenstvu alebo správcovi svoju elektronickú adresu**. Elektronické **hlasovanie musí byť vykonané spôsobom, (i)** ktorý umožňuje overiť účasť vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov v dome na hlasovaní vylučujúci akúkoľvek zameniteľnosť, **(ii)** z ktorého je zrejmý a určitý prejav vôle vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome pri hlasovaní o konkrétnej otázke **a (iii)** ktorý zabezpečí ochranu hlasovania a jeho výsledkov pred neoprávneným zásahom. Každý vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorý má záujem hlasovať elektronicky,

oznámi spoločenstvu alebo správcovi elektronickú adresu, ktorú bude na tento účel používať. Bez toho nemôže spoločenstvo alebo správca zabezpečiť elektronické hlasovanie ani inak elektronicky komunikovať s vlastníkami.

Ako uvádza dôvodová správa, pri elektronickom hlasovaní s cieľom zabrániť zneužitiu a manipulácii s hlasovaním **možno využiť viaceré možnosti**, napríklad **dvojstupňové overenie vlastníka, nezameniteľný identifikátor, identifikačný kód a iné mechanizmy**.

Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome pri písomnom hlasovaní elektronicky **hlasuje o jednej veci viackrát, za platný prejav vôle** sa považuje elektronické **hlasovanie vykonané** v rámci písomného hlasovania **ako posledné**. Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome vykoná svoje hlasovacie právo pri písomnom hlasovaní na hlasovacej listine aj elektronicky, na elektronické hlasovanie sa neprihliada.

Vzhľadom na to, že hlasovanie prostredníctvom elektronických prostriedkov sa umožňuje len pri písomnom hlasovaní, zákon ustanovuje, že elektronické hlasy sa prijímajú odo dňa uverejnenia oznámenia o konaní písomného hlasovania **až do posledného dňa určeného na písomné hlasovanie**.

3. ZÚŽENIE ROZSAHU PLNOMOCENSTVA

Vzhľadom na viaceré podnety z aplikačnej praxe sa zákonodarca rozhodol vypustiť zo zákona ustanovenie týkajúce sa rozsahu plnomocenstva vlastníka na hlasovaní v dome.

Podľa zatiaľ účinného ust. § 14 ods. 4 zákona: „*Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome môže v listinnej podobe, s úradne osvedčeným podpisom, splnomocniť inú osobu, aby ho pri hlasovaní zastupovala. Súčasťou plnomocenstva musí byť aj príkaz, ako má splnomocnenec hlasovať pri konkrétnych otázkach, ak nejde o plnomocnenstvo na konanie v celom rozsahu práv a povinností vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome. Splnomocnená osoba sa originálom plnomocenstva preukazuje na začiatku schôdze vlastníkov rade, zástupcovi vlastníkov*

alebo na požiadanie aj vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome. Pri písomnom hlasovaní sa splnomocnená osoba preukazuje originálom plnomocenstva overovateľom. Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôže splnomocniť na zastupovanie a) správcu, b) kandidáta na volené funkcie v spoločenstve a na funkciu zástupcu vlastníkov, ak ide o hlasovanie o ich voľbe, c) predsedu, člena rady alebo zástupcu vlastníkov, ak ide o hlasovanie o ich odvolaní.“

Po novom však odo dňa účinnosti novely zákona, teda od 1. januára 2025 ust. § 14 ods. 4 zákona bude znieť nasledovne: „Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome môže v listinnej podobe, s úradne osvedčeným podpisom, splnomocniť inú osobu, aby ho pri hlasovaní zastupovala. Splnomocnená osoba sa originálom plnomocenstva preukazuje na začiatku schôdze vlastníkov rade, zástupcovi vlastníkov alebo na požiadanie aj vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome. Pri písomnom hlasovaní sa splnomocnená osoba preukazuje originálom plnomocenstva overovateľom a pri elektronickom hlasovaní správcovi alebo rade. Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôže splnomocniť na zastupovanie a) správcu, b) kandidáta na volené funkcie v spoločenstve a na funkciu zástupcu vlastníkov, ak ide o hlasovanie o ich voľbe, c) predsedu, člena rady alebo zástupcu vlastníkov, ak ide o hlasovanie o ich odvolaní.“

Ako uvádza dôvodová správa k vypusteniu povinnosti uviesť v plnomocenstve príkaz, ako má splnomocnenec hlasovať, tak rozsah plnomocenstva, jeho účinnosť, príkaz na hlasovanie, časové ohraňenie, prípadne iné otázky spojené so zastupovaním sú predmetom samotného plnomocenstva, o ktorom rozhoduje splnomocniteľ v súlade so zákonom podľa svojho uváženia. Vypustenie ustanovenia o povinnej náležitosti plnej moci, ktorou je príkaz na hlasovanie, nemá podľa dôvodovej správy za následok, že splnomocniteľ nie je oprávnený takýto príkaz splnomocnencovi udeliť. Samotný spôsob zastúpenia a rozsah oprávnenia upravuje všeobecný právny predpis, ktorým je Občiansky zákonník, a podľa ktorého možno splnomocniť inú osobu, aby vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome zastupovala pri

hlasovaní, tak na schôdzi vlastníkov, pri písomnom hlasovaní na hlasovacej listine a nie je vylúčené ani pri elektronickom hlasovaní. Splnomocnená osoba sa aj v prípade elektronického hlasovania preukazuje originálom plnomocenstva správcovi alebo rade.

4. HLASOVANIE O NABÍJACOM BODE

Novela zákona rozširuje ustanovenie § 14a ods. 1, ktoré sa dopĺňa za aktuálnu druhú vetu nová tretia veta, na základe ktorej „Správca alebo rada sú povinní zaradiť hlasovanie o súhlase s inštaláciou nabíjacieho bodu na najbližšiu schôdzu vlastníkov, ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome písomne oznámi správcovi alebo rade záujem o inštaláciu nabíjacieho bodu; ak sa na schôdzi vlastníkov neprijme rozhodnutie, správca alebo rada vyhlásia o tejto veci písomné hlasovanie.“

Dôvodom novelizácie ust. § 14a ods. 1 je postupný rozvoj elektromobility a vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru, ktorý má záujem inštalovať v dome nabíjací bod sa priznáva právo prerokovania inštalácie nabíjacieho bodu na najbližšej schôdzi vlastníkov. Osobitným spôsobom sa umožňuje vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru iniciovať proces predloženia svojho zámeru ostatným vlastníkom v dome. Správca alebo rada budú povinní zaradiť do programu najbližšej schôdze vlastníkov rokovanie s otázkou vo veci inštalácie nabíjacieho bodu. Ak po prerokovaní vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome na predmetnej schôdzi vlastníkov neprijmú rozhodnutie (pozitívne alebo negatívne), zákon ukladá správcovi alebo rade povinne vyhlásiť o tejto veci ešte písomné hlasovanie.

5. ZMENY V SÚHLASOCH VLASTNÍKOV

Novelizovaným ust. § 14b sa precizujú taxatívne vymedzené prípady, pri ktorých sa vyžadujú súhlasy vlastníkov.

5.1 Nadpolovičná väčšina všetkých vlastníkov

Ustanovenie § 14b ods. 1 stanovuje taxatívne prípady, kedy je pri hlasovaní potrebný súhlas

nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Podľa novelizovaného ust. § 14b ods. 1 písm. l): „*Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prijímajú rozhodnutia nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak hlasujú o l) súhlase so stavebnou úpravou, ktorou sa zasahuje do spoločných častí domu, do spoločných zariadení domu, do príslušenstva alebo do príľahlého pozemku.*“

Vo vyššie uvedenej súvislosti novela tiež precizuje ust. § 14b ods. 1. písm. m), podľa ktorého: „*Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prijímajú rozhodnutia nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak hlasujú o m) súhlase so stavebnou úpravou bytu alebo nebytového priestoru, ktorou vlastník bytu a nebytového priestoru v dome mení vzhľad domu a zasahuje do spoločných častí domu, zasahuje do spoločných zariadení domu vrátane odpojenia od spoločných rozvodov vykurovania a teplej úžitkovej vody v dome, príslušenstva alebo príľahlého pozemku, ak zmluva o spoločenstve alebo zmluva o výkone správy neurčuje inak.*“

Ako uvádza dôvodová správa, stavebná úprava predstavuje významný zásah do domu, preto sa precizovanými ust. písmena l) a m) v § 14b ods. 1 ustanovila povinnosť rozhodovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak stavebné práce budú zasahovať do spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, do príslušenstva alebo príľahlého pozemku.

Podľa § 139b ods. 5 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov stavebná úprava predstavuje takú zmenu existujúcej (dokončenej) stavby, pri ktorej sa zachováva vonkajšie pôdorysné aj výškové ohraničenie stavby. Takouto stavebnou úpravou môže byť stavebná úprava bytu alebo nebytového priestoru (rekonštrukcia), resp. inštalácia technického zariadenia, ktorá vyžaduje zásah do akýchkoľvek spoločných častí alebo zariadení domu, napríklad do vodorovnej alebo zvislej nosnej konštrukcie, spoločných rozvodov a prípojok. Ak

pri realizácii stavebných prác dochádza k zásahu do spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušenstva alebo príľahlého pozemku, mali by byť o tom informovaní všetci spoluvlastníci. Všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome, ako podieloví spoluvlastníci, majú mať možnosť vyjadriť sa v danej veci a tým ovplyvniť konečné rozhodnutie.

Ostatné taxatívne definované prípady v ust. § § 14b ods. 1, v ktorých je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov všetkých vlastníkov, ostávajú nezmenené.

5.2 Dvojtretinová väčšina všetkých vlastníkov

Ustanovenie § 14b ods. 2 stanovuje taxatívne prípady, kedy je pri hlasovaní potrebný **súhlas dvojtretinovej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.**

Novela zákona v ust. § 14b ods. 2 za doterajšie písmeno e) vkladá nové písmeno f), na základe ktorého *odo dňa účinnosti novely zákona „Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prijímajú rozhodnutia dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak hlasujú o f) stavebnej úprave, ktorou vznikne nová spoločná časť domu, nové spoločné zariadenie domu alebo nové príslušenstvo alebo zanikne spoločná časť domu, spoločné zariadenie domu alebo príslušenstvo.*“

Pôjde napríklad o takú stavebnú úpravu, ktorou vznikne nová spoločná časť domu (balkón, lodžia). Musí ísť pritom o splnenie požiadavky, že ide o stavebnú úpravu v súlade s § 139b ods. 5 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. Stavebná úprava predstavuje takú zmenu existujúcej (dokončenej) stavby, ktorou sa stavba pôdorysne nerozširuje.

Doterajšie písmeno f) v predmetnom ustanovení sa označuje ako písmeno g).

Ostatné taxatívne definované prípady v ust. § § 14b ods. 2, v ktorých je potrebná dvojtretinová väčšina hlasov všetkých vlastníkov, ostávajú nezmenené.

5.3 Súhlas všetkých vlastníkov

Ustanovenie § 14b ods. 3 stanovuje dva taxatívne prípady, kedy je pri hlasovaní potrebný **súhlas všetkých** vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

Novela zákona v ust. § 14b ods. 3 precizuje druhý taxatívny dôvod, teda písm. b) a slovo „výstavbe“ nahradzuje slovom „prístavbe“ a vypúšťajú sa slová „alebo o jej zmene.“

Na základe precizovaného písmena b) v ust. § 14b ods. 3 zákona: „*Súhlas všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome sa vyžaduje pri rozhodovaní o zmluve o b) **prístavbe** výlučne novej spoločnej časti domu, výlučne nového spoločného zariadenia domu alebo výlučne nového príslušenstva, ktorými sa dom pôdorysne rozšíri a ktoré budú prevádzkovo spojené s domom.*“

Prvý taxatívne definovaný prípad v ust. § § 14b ods. 1, v ktorom je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov všetkých vlastníkov, ostáva nezmenený.

Publikované dňa 16.12.2024

NOVELA ZÁKONA O KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI

1. ABSTRAKT

Zákonom č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“ alebo „zákon č. 69/2018 Z. z.“) bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016) (ďalej len „smernica NIS 1“).

Vývoj informačných systémov, digitálna transformácia a digitálna prepojenosť odhalili spolu prirodzené nedostatky smernice NIS 1 a potrebu reakcie na tento vývoj.

Novelou zákona, schválenou dňa 28. novembra 2024, sa do právneho poriadku Slovenskej republiky transponuje smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022) v platnom znení (ďalej len „smernica NIS 2“) a zároveň novela zákona reaguje na potreby a požiadavky aplikačnej praxe. Novela zákona modernizuje existujúcu právnu úpravu, čím sa má zvýšiť celková úroveň kybernetickej bezpečnosti na národnej úrovni a majú sa znížiť riziká, ktoré prichádzajú s rýchlym technologickým vývojom a digitalizáciou.

Najvýraznejšou zmenou v návrhu zákona je zmena prístupu k identifikácii povinných subjektov, tzv. prevádzkovateľov základnej služby.

Novela zákona vzhľadom na transpozíciu smernice NIS 2 prináša rozsiahle zmeny, pre účely nášho bulletinu Vám prinášame základný prehľad, resp. tie, ktoré považujeme za najpodstatnejšie.

2. PREDMET ZÁKONA

S cieľom zaistiť kybernetickú bezpečnosť a zabezpečiť efektívne riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov, **novela zákona spresňuje v úvode predmet samotného zákona** podľa požiadaviek, ktoré vyplynuli zo smernice NIS 2 a praxe. Doterajšie znenie predmetu zákona je pomerne stručné.

Po novom v zmysle § 1 zákona: „Tento zákon upravuje **a) podmienky** pre riadenie a zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti, najmä 1.postavenie a povinnosti prevádzkovateľa základnej služby, 2.bezpečnostné opatrenia, 3.hlásenie kybernetického bezpečnostného incidentu, významnej kybernetickej hrozby, udalosti odvrátenej v poslednej chvíli a zraniteľnosti, 4.riešenie kybernetického bezpečnostného incidentu, 5.opatrenia proti produktom IKT, službám IKT alebo procesom IKT ohrozujúcim kybernetickú bezpečnosť a proti škodlivému obsahu, **b) správu v oblasti kybernetickej bezpečnosti**, najmä 1. organizáciu, pôsobnosť a povinnosti orgánov verejnej moci v oblasti kybernetickej bezpečnosti, 2. úlohy a pôsobnosť národnej autority pre certifikáciu kybernetickej bezpečnosti, 3. národnú stratégiu kybernetickej bezpečnosti, 4. národný plán reakcie na rozsiahle kybernetické bezpečnostné incidenty a kybernetické krízy, 5. jednotný informačný systém kybernetickej bezpečnosti, 6. súčinnosť a výmenu informácií, **c) organizáciu a pôsobnosť jednotiek pre riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov** (ďalej len „jednotka CSIRT“) a ich akreditáciu, **d) audit kybernetickej bezpečnosti a dohľad nad plnením povinností prevádzkovateľa základnej služby podľa tohto zákona alebo povinností uložených na základe tohto zákona** (ďalej len „dohľad“).“

3. PÔSOBNOSŤ ZÁKONA

Pôsobnosť zákona bola novelou upravená na základe požiadaviek vyplývajúcich zo smernice NIS 2 a taktiež na základe požiadavky Úradu

jadrového dozoru Slovenskej republiky a Ministerstva obrany.

Opätovne je potrebné zopakovať, že doterajšie znenie zákona upravovalo pôsobnosť zákona výrazne stručnejšie.

Po novom na základe ust. § 2 novelizovaného zákona sa tento **zákon vzťahuje na informačné systémy zriadené a prevádzkované v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky v rozsahu určenom ústredným orgánom** spôsobom podľa § 33 ods. 5.

Ak ide o osobu, ktorá poskytuje službu DNS, službu registrácie názvu domény, službu cloud computingu, službu dátového centra, sieť na sprístupňovanie obsahu, riadenú službu, bezpečnostnú službu, službu online trhu, službu internetového vyhľadávača alebo platformu služieb sociálnej siete, možno ju zapísať do registra prevádzkovateľov základnej služby a tento zákon sa na ňu vzťahuje aj vtedy, ak nemá trvalý pobyt, miesto podnikania alebo sídlo na území Slovenskej republiky, **(a) má trvalý pobyt, miesto podnikania alebo sídlo** v členskom štáte Európskej únie alebo štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát Európskej únie“) a na území Slovenskej republiky 1. najčastejšie prijíma rozhodnutia týkajúce sa bezpečnostných opatrení na riadenie rizík, 2. vykonáva opatrenia s cieľom zachovania kybernetickej bezpečnosti, ak nemožno určiť trvalý pobyt, miesto podnikania alebo sídlo podľa písmena a), 3. má prevádzkareň s najvyšším počtom zamestnancov spomedzi prevádzkarní umiestnených v členských štátoch Európskej únie,

(b) nemá trvalý pobyt, miesto podnikania alebo sídlo v členskom štáte Európskej únie a 1. má trvalý pobyt, miesto podnikania alebo sídlo na území Slovenskej republiky jej zástupca podľa § 21 ods. 1, 2. vzťahuje sa na ňu povinnosť podľa § 21 ods. 1, ale nemá určeného zástupcu s trvalým pobytom, miestom podnikania alebo sídlom v Slovenskej republike alebo v inom členskom štáte Európskej únie podľa § 21 ods. 1.

Ďalej sa novelizoval negatívny výpočet, kedy sa zákon o kybernetickej bezpečnosti neaplikuje.

Po novom sa tento zákon nevzťahuje na (a) požiadavky na zabezpečenie sietí a informačných systémov podľa všeobecného predpisu o ochrane utajovaných skutočností, **(b)** osobitné ustanovenia o úlohách a oprávneniach spravodajskej služby pri ochrane kybernetického priestoru podľa osobitného predpisu, **(c)** ustanovenia osobitných predpisov o vyšetrovaní, odhaľovaní a stíhaní trestných činov, **(d)** požiadavky na zabezpečenie sietí a informačných systémov v sektore bankovníctva, financií alebo finančného systému podľa osobitného predpisu, vrátane štandardov a zásad vydaných alebo prijatých Európskou centrálnou bankou, Európskym systémom centrálnych bánk, Eurosystemom alebo európskymi orgánmi dohľadu, ako aj dohľad a kontrolu plnenia týchto požiadaviek a ani na platobné systémy a na systémy účtovania a vyrovnania cenných papierov a ich infraštruktúry dohliadané alebo prevádzkované Európskou centrálnou bankou alebo Eurosystemom podľa osobitných predpisov.

4. DEFINÍCIA NOVÝCH POJMOV

Zásadným spôsobom novela precizuje existujúce pojmy pre účely zákona o kybernetickej bezpečnosti a tiež pridáva nový výpočet doposiaľ nedefinovaných pojmov v zákone.

Ustanovenie § 3 je preto výrazne rozšírené a po novom sa bude deliť na dva odseky, pričom prvý odsek obsahuje výpočet definícií od písmena a) až po písmeno z) a následne aa) a ab).

Výpočet a definícia jednotlivých novelizovaných pojmov je nad rámec rozsahu a účelu bulletinu ULC Čarnogurský Pro Bono, každopádne rozsiahly nový výpočet pojmov novela prevzala zo smernice NIS 2 alebo zdokumentov, na ktoré smernica NIS 2 odkazuje, najmä pojmy vyplývajúce z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2019/881“). Ide o vymedzenie základných

pojmov na účely zákona č. 69/2018 Z. z. a transpozíciu smernice NIS 2.

5. NÁRODNÝ BEZPEČNOSTNÝ ÚRAD A NOVÉ PODMIENKY

Zo smernice NIS 2 vyplynula požiadavka, aby každý členský štát prijal národný plán reakcie na rozsiahle kybernetické incidenty a krízy. V Slovenskej republike **bude v zmysle novelizovaného ust. § 5 ods. 1 písm. d) tento strategický dokument vypracovávať Národný bezpečnostný úrad** (ďalej len „úrad“) v spolupráci s príslušnými štátnymi orgánmi. Národný bezpečnostný úrad je zároveň určený ako orgán pre riadenie kybernetických kríz, ktorý plní úlohy národného koordinátora rozsiahlych kybernetických bezpečnostných incidentov a kybernetických kríz.

Podľa novelizovaného ust. § 5 ods. 1 písm. d) „*Úrad v oblasti kybernetickej bezpečnosti vypracúva národnú stratégiu kybernetickej bezpečnosti a ročnú správu o stave kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike a národný plán reakcie na rozsiahle kybernetické krízy, je orgánom pre riadenie kybernetických kríz a plní úlohu národného koordinátora riadenia rozsiahlych kybernetických bezpečnostných incidentov a kybernetických kríz v spolupráci s príslušnými štátnymi orgánmi.*“

Pokiaľ ide o spoluprácu úradu s inými subjektmi, **novela zákona v ust. § 5 ods. 1 písm. i) vypustila pojem „poskytovateľ digitálnych služieb“ a namiesto neho sa doplnili medzi subjekty, s ktorými Národný bezpečnostný úrad spolupracuje pri plnení úloh podľa tohto zákona, „vedecké a akademické inštitúcie“** ako dôležitý článok zabezpečujúci pokrok vo vývoji kybernetickej bezpečnosti. Smernicou NIS2 sa upustilo od delenia medzi poskytovateľom digitálnej služby a prevádzkovateľom základnej služby a tak ako smernica NIS2, aj návrh zákona operuje už len s pojmom prevádzkovateľ základnej služby.

Národný bezpečnostný úrad je určený **ako orgán pre riadenie kybernetických kríz, ktorý plní úlohy národného koordinátora** rozsiahlych kybernetických bezpečnostných incidentov a

kybernetických kríz. Na základe uvedeného novela zákona precizovala, že úrad okrem iného podľa ust. § 5 ods. 1 písm. r) „*zasiela a vyhlasuje včasné varovania, výstrahy alebo vyhlasuje stav kybernetickej krízy*“ a podľa písm. s) „*prijíma vnútroštátne hlásenia o kybernetických bezpečnostných incidentoch, kybernetických hrozbách, udalostiach odvrátených v poslednej chvíli a o zraniteľnostiach.*“

Novelizovaným písmenom u) v ust. § 5 ods. 1 zákona sa precizoval text a **pod jednotný pojem „vykonáva dohľad“ sa subsumovali práva a povinnosti úradu v rozsahu** kontroly, vydávania rozhodnutí o uložení opatrení na nápravu a ukladaní pokút za priestupok alebo iný správny delikt.

Národný bezpečnostný úrad doteraz dohľad ako taký nevykonával, pričom smernica NIS 2 nabáda na efektívnejší spôsob dohľadania a kontroly plnenia povinností. Dohľadom je dohľad nad plnením povinností prevádzkovateľa základnej služby podľa tohto zákona alebo povinností uložených na základe tohto zákona (ďalej len „dohľad“).

V rámci novej kompetencie úradu v oblasti vyhlasovania stavu kybernetickej krízy sa upravil celý proces tak, aby nedochádzalo k zamieňaniu tohto stavu s vyhlasovaním ústavného stavu. Ustanovením § 27 ods. 11 a 12 sa stanovujú postupy pred samotným vyhlásením stavu kybernetickej krízy, informačná povinnosť zo strany úradu voči zainteresovaným subjektom ako aj postupy jeho odvolania.

Úrad vyhlási stav kybernetickej krízy v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. O zámere a dôvodoch vyhlásenia stavu kybernetickej krízy ako aj o postupoch jej riešenia úrad informuje výbor Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre kybernetickú bezpečnosť. **Pred formálnym vyhlásením stavu kybernetickej krízy úrad včas upovedomí Vojenské spravodajstvo a Slovenskú informačnú službu** o tejto skutočnosti, aby tým nedošlo k mareniu plnenia úloh podľa osobitných predpisov a informuje príslušný ústredný orgán a toho, kto prevádzkuje príslušnú jednotku CSIRT. Úrad odvolá stav kybernetickej

krízy, keď pominú dôvody, pre ktoré bol stav kybernetickej krízy vyhlásený. Vyhlásenie a odvolanie stavu kybernetickej krízy sa vykonáva prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov. Opatrenia a činnosti počas stavu kybernetickej krízy definuje Národný plán reakcie na rozsiahle kybernetické bezpečnostné incidenty a krízy.

Považujeme za podstatné uviesť, že **novela zákona pokiaľ ide o kompetencie úradu, doplnila zákon o ustanovenia § 29a až 29n. Predmetné ustanovenia podrobne upravujú kompetencie úradu pokiaľ ide o dohľad nad (a)** vybavovaním sťažností, **(b)** kontrolou, **(c)** ukladaním opatrení na zastavenie porušovania povinností a nápravu nezákonného stavu, **(d)** schvaľovaním dohody o náprave, **(e)** prejednávaním správnych deliktov a ukladaním poriadkových pokút a pokút. Predmetné ustanovenia sú vyčerpávajúce a komplexne upravujúce postupy úradu v rámci kontroly plnenia povinností na úseku kybernetickej bezpečnosti. Pre podrobnosti odkazujeme na uvedené ustanovenia a v prípade otázok sme Vám k dispozícii.

6. NÁRODNÁ JEDNOTKA CSIRT

Ustanovenie § 6 zákona sa novelou dopĺňa odsekmi 5 až 8. Na základe nich sa na účely koordinovaného zverejňovania zraniteľností Národným bezpečnostným úradom **zriaďuje národná jednotka CSIRT - Národné centrum kybernetickej bezpečnosti.**

Národná jednotka CSIRT sa určuje ako **koordinátor vo veciach komunikácie o zistených alebo nahlásených zraniteľnostiach** medzi prevádzkovateľom základnej služby, výrobcom alebo dodávateľom produktu informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) alebo služby IKT a inými dotknutými osobami. Zo smernice NIS 2 vyplynula pre koordinátora povinnosť zabezpečiť, aby **oznamovateľ mohol oznamovať zraniteľnosti aj anonymne** (ak o to požiada oznamovateľ). Koordinátor zabezpečuje aj postupovanie informácií o zraniteľnostiach základných služieb, ku ktorým vykonáva služby jednotka CSIRT iného členského štátu Európskej

únie, tzn. oznámi zraniteľnosť jednotke CSIRT iného členského štátu Európskej únie a informuje o tom oznamovateľa tejto zraniteľnosti.

Preventívne služby poskytované jednotkou CSIRT sa novelizovaným ust. § 15 ods. 2 pridávajú o písmená h) až l), ktoré sa obsahovo zameriavajú na prevenciu, predchádzanie vzniku kybernetických bezpečnostných incidentov. Do preventívnych služieb sa dopĺňajú ďalšie úlohy jednotiek CSIRT podľa požiadaviek smernice NIS 2, napríklad ide o monitorovanie siete a informačného systému alebo vykonávanie takéhoto monitorovania po dohode so správcom siete alebo prevádzkovateľom siete alebo prevádzkovateľom informačného systému, ide o vykonávanie neinvazívneho zisťovania a hodnotenie zraniteľností verejne prístupnej siete a informačného systému v rozsahu pôsobnosti jednotky CSIRT, vykonávanie hodnotenia zraniteľností, využívanie podnetov, skúseností a spolupráce s osobami pôsobiacimi v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Jednotky CSIRT môžu pri výkone svojich úloh uprednostňovať podľa novela zákona konkrétne úlohy na základe prístupu založeného na rizikách

Pre toho, kto plní úlohy jednotky CSIRT, sa novelou dopĺňa povinnosť zabezpečovať vnútroštátnu spoluprácu (medzi ním, Národným bezpečnostným úradom, ústrednými orgánmi podľa zákona, ostatnými jednotkami CSIRT). Okrem toho ten, kto plní úlohy jednotky CSIRT, zabezpečuje účasť na partnerských preskúmaniach organizovaných v rámci spolupráce medzi členskými štátmi Európskej únie, Európskou komisiou a Agentúrou Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA).

7. PREVÁDZKOVATEĽ ZÁKLADNEJ SLUŽBY

Mechanizmus identifikácie prevádzkovateľa základnej služby sa smernicou NIS 2 mení oproti právnej úprave vyplývajúcej zo smernice NIS 1. **Novela zákona mení identifikáciu prevádzkovateľa základnej služby z ustanovenia § 3 na taxatívne vymenovanie subjektov v § 17 ods. 1 zákona, teda podniky, ktoré možno zapísať do registra prevádzkovateľov základnej služby** sú

priamo identifikovateľné zo zákona bez potreby vydania ďalšieho usmerňujúceho vykonávacieho predpisu.

Komplexne, podľa novelizovaného ust. § 17 zákona: „Do registra prevádzkovateľov základnej služby sa zapisuje **(a)** ústredný orgán štátnej správy a iný štátny orgán s celoštátnou pôsobnosťou, **(b)** kritický subjekt, **(c)** osoba bez ohľadu na splnenie podmienok veľkosti pre stredný podnik, ktorá vykonáva činnosť v niektorom zo sektorov podľa prílohy č. 1 alebo prílohy č. 2 a ktorá

1. je podnikom poskytujúcim verejnú elektronickú komunikačnú sieť alebo verejnú elektronickú komunikačnú službu,

2. je poskytovateľom dôveryhodnej služby,

3. je správcom TLD,

4. poskytuje službu DNS,

5. je v Slovenskej republike jediným poskytovateľom služby, ktorá je kľúčovou službou,

6. poskytuje službu, ktorej narušenie by mohlo mať významný vplyv na verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie,

7. poskytuje službu alebo má také postavenie, že narušenie poskytovania služby alebo zásah do postavenia by mohli vyvolať významné systémové riziko najmä v sektore, v ktorom by takéto narušenie alebo zásah mohli mať cezhraničný vplyv,

8. je vzhľadom na svoj osobitný význam na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni kritická pre konkrétny sektor, alebo

9. je subjektom hospodárskej mobilizácie, ktorému bolo uložené opatrenie podľa osobitného predpisu, **(d)** štátny orgán vykonávajúci pôsobnosť v najmenej dvoch okresoch a vyšší územný celok, ak by narušenie ich činnosti mohlo mať významný vplyv na verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie; ustanovenie písmena a) tým nie je dotknuté, **(e)** osoba, ktorá spĺňa najmenej podmienky veľkosti pre stredný podnik a vykonáva činnosť v niektorom zo sektorov podľa prílohy č. 1 alebo prílohy č. 2, **(f)** mesto, ak by narušenie výkonu jeho pôsobnosti mohlo mať významný vplyv na verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie, **(g)** správca informačnej technológie verejnej správy, **(h)** osoba, ktorá poskytuje službu registrácie názvu domény bez ohľadu na splnenie podmienok

veľkosti pre stredný podnik **alebo (i)** tretia strana, ktorá má významný vplyv pri zabezpečovaní kybernetickej bezpečnosti, a má uzatvorenú zmluvu s prevádzkovateľom základnej služby, ktorý prevádzkuje kritickú základnú službu.

Ten, kto vykonáva činnosť podľa odseku 1 je povinný do 60 dní odo dňa, kedy činnosť začne vykonávať, oznámiť to úradu. Oznámenie podľa predchádzajúcej vety musí obsahovať **(a)** názov, sídlo a kontaktné údaje vrátane elektronických adries, verejných IP adries a telefónnych čísel, **(b)** zoznam členských štátov Európskej únie, v ktorých vykonáva činnosť alebo poskytuje službu, **(c)** názov, sídlo a kontaktné údaje zástupcu podľa § 21 ods. 1.

Úrad zapíše do registra prevádzkovateľov základnej služby osobu podľa odseku 1 **(a)** po predchádzajúcej konzultácii s príslušným ústredným orgánom, a to z vlastnej iniciatívy alebo na základe odôvodnenej žiadosti osoby podľa odseku 1, **alebo (b)** na návrh príslušného ústredného orgánu.

Zápis do registra prevádzkovateľov základnej služby oznámi úrad bezodkladne prevádzkovateľovi základnej služby prostredníctvom jednotného informačného systému kybernetickej bezpečnosti a doručí do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu; osobitné rozhodnutie sa nevydáva.

Práva a povinnosti prevádzkovateľa základnej služby vznikajú prevádzkovateľovi základnej služby dňom uvedeným v oznámení o zápise do registra prevádzkovateľov základnej služby, najskôr však tridsiaty deň nasledujúci po dni tohto zápisu.

Ak dôjde k zmene zapísaných skutočností, úrad vykoná zmenu v registri prevádzkovateľov základnej služby, a to aj bez návrhu. Prevádzkovateľ základnej služby je povinný každú zmenu zapísaných skutočností, ktorá nie je referenčným údajom, oznámiť najneskôr do 14 dní prostredníctvom jednotného informačného systému kybernetickej bezpečnosti úradu. Na vykonanie zmeny a povinnosť jej oznamovania sa primerane použijú odseky 3 až 5.

Úrad môže vymazať prevádzkovateľa základnej služby z registra prevádzkovateľov základnej služby **(a)** na základe odôvodnenej žiadosti prevádzkovateľa základnej služby, po predchádzajúcej konzultácii s príslušným ústredným orgánom, najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia odôvodnenej žiadosti, **(b)** na základe oznámenia ústredného orgánu, **alebo (c)** z vlastnej iniciatívy v odôvodnených prípadoch.

Úrad o výmaze prevádzkovateľa základnej služby z registra prevádzkovateľov základnej služby informuje prevádzkovateľa základnej služby. “

8. KRITICKÁ ZÁKLADNÁ SLUŽBA

Podľa novelizovaného ust. § 18 zákon definuje pojem kritická základná služba.

„**Kritickou základnou službou je (a)** výkon pôsobnosti ústredného orgánu štátnej správy alebo iného štátneho orgánu s celoštátnou pôsobnosťou, **(b)** činnosť v sektore podľa prílohy č. 1, okrem sektoru verejná správa, ak ju vykonáva osoba, ktorá prekračuje limity veľkosti určené pre stredný podnik, **(c)** kvalifikovaná dôveryhodná služba, **(d)** správa TLD, **(e)** služba DNS, **(f)** poskytovanie verejnej elektronickej komunikačnej siete alebo verejnej elektronickej komunikačnej služby osobou, ktorá dosahuje najmenej podmienky veľkosti pre stredný podnik, **(g)** vykonávanie činnosti alebo existencia postavenia podľa § 17 ods. 1 písm. c) piateho až deviateho bodu, **(h)** poskytovanie základnej služby kritickým subjektom, **alebo (i)** informačná činnosť a elektronické služby, vykonávané s použitím informačnej technológie verejnej správy, určených úradom.

Ak prevádzkovateľ základnej služby vykonáva aspoň jednu z kritických základných služieb, je prevádzkovateľom kritickej základnej služby a túto skutočnosť je povinný oznámiť úradu.

Skutočnosť, že prevádzkovateľ základnej služby prevádzkuje kritickú základnú službu, ako aj každú zmenu v týchto skutočnostiach, zapíše úrad do registra prevádzkovateľov základnej služby; na toto oznámenie a spôsob zápisu, ako aj na

povinnosť oznamovania zmien a na ich zápis sa primerane použije § 17 ods. 3

9. POVINNOSTI PREVÁDZKOVATEĽA ZÁKLADNEJ SLUŽBY

Ustanovenie § 19 sa novelou zákona rozširuje aj v časti upravujúcej práva a povinnosti prevádzkovateľa základnej služby.

Novela odstraňuje duplicitu pri prijímaní bezpečnostných opatrení (§ 20 zákona). Aby prevádzkovateľ základnej služby nemusel prijímať všeobecné bezpečnostné opatrenia a ešte následne aj duplicitne sektorové bezpečnostné opatrenia, pristúpilo sa k právnej úprave, že **ak sú osobitným predpisom ustanovené sektorové bezpečnostné opatrenia, prevádzkovateľ základnej služby má povinnosť ich (sektorové bezpečnostné opatrenia) prijať, dodržiavať a vykonávať.**

V súlade so smernicou NIS2 sa posilňuje bezpečnosť a kontrola celého dodávateľského reťazca. V praxi totiž dochádzalo k neželaným situáciám, kedy dodávateľ nebol prevádzkovateľom základnej služby nijako kontrolovaný a prevádzkovateľ základnej služby si nemohol plnenie bezpečnostných opatrení prostredníctvom dodávateľa overiť. **Tretia strana - dodávateľ, je počas trvania zmluvného vzťahu povinná vykonávať a realizovať bezpečnostné opatrenia** v súlade s písomnou zmluvou a týmto zákonom a je povinná podrobiť sa kontrole plnenia týchto opatrení zo strany prevádzkovateľa základnej služby ako aj úradu, ak ide o prevádzkovateľa kritickej základnej služby.

V tomto smere sa ust. § 19 ods. 2 novelizovalo nasledovne: „Prevádzkovateľ základnej služby je povinný pri výkone činnosti, ktorá priamo súvisí s dostupnosťou, dôvernosťou a integritou prevádzky sietí a informačných systémov prevádzkovateľa základnej služby prostredníctvom tretej strany, uzatvoriť zmluvu o zabezpečení plnenia bezpečnostných opatrení a notifikačných povinností podľa tohto zákona počas celej doby výkonu tejto činnosti; pri uzatvorení zmluvy sa vykonáva analýza rizík. Tretia strana je počas

26

trvania zmluvného vzťahu povinná vykonávať a realizovať bezpečnostné opatrenia v súlade s písomnou zmluvou a týmto zákonom a je povinná podrobiť sa kontrole plnenia týchto opatrení zo strany prevádzkovateľa základnej služby. Ak ide o zmluvu podľa prvej vety uzatvorenú s prevádzkovateľom základnej služby, ktorý prevádzkuje kritickú základnú službu, kontrolu môže vykonávať aj úrad; na tento účel má tretia strana postavenie prevádzkovateľa základnej služby. Uzatvorenie zmluvy podľa prvej vety nesmie brániť v hospodárskej súťaži.“

Ustanovujú sa tiež ďalšie povinnosti prevádzkovateľovi základnej služby vyplývajúce zo smernice NIS 2 ako aj bezpečnostných štandardov v oblasti kybernetickej bezpečnosti s cieľom vytvoriť efektívny systém riadenia kybernetickej bezpečnosti.

V tomto smere sa ďalej ust. § 19, odsek 6 dopĺňa písmenami f) až i), z ktorých vyplývajú ďalšie povinnosti, a to: „(f) analyzovať závislosti svojich aktív, informačných systémov, využívaných produktov IKT a služieb IKT tretích strán v dodávateľskom reťazci a poskytovaných služieb s cieľom identifikovať možné dopady kybernetického bezpečnostného incidentu, (g) prijať, dodržiavať a vykonávať bezpečnostné opatrenia s prihliadnutím na bezpečnostné metodiky a politiky úradu, najnovšie bezpečnostné trendy, príklady dobrej praxe a medzinárodné normy, h) vytvoriť a zaviesť účinný mechanizmus včasného informovania štatutárneho orgánu a zodpovedných vedúcich zamestnancov o kybernetických hrozbách, zraniteľnostiach, kybernetických bezpečnostných incidentoch, udalostiach odvrátených v poslednej chvíli, možných dopadoch kybernetických bezpečnostných incidentov, výsledkoch analýzy rizík a stavu implementácie ošetrovania rizík s cieľom dodržiavania tohto zákona, (i) oznamovať úradu menovanie alebo zmenu štatutárneho orgánu, ak táto zmena nie je referenčným údajom.“

Ďalšia povinnosť sa precizuje novelizovaným ust. § 19 ods. 7, na základe ktorého po novom „Prevádzkovateľ základnej služby je povinný hlásiť zmeny v zapísaných údajoch okrem referenčných

údajov do 30 dní odo dňa ich vzniku prostredníctvom jednotného informačného systému kybernetickej bezpečnosti a ak prevádzkovateľ základnej služby prevádzkuje kritickú základnú službu, je povinný hlásiť úradu aj informáciu o uzatvorení zmluvy s treťou stranou o zabezpečení plnenia bezpečnostných opatrení a notifikačných povinností, ktorá má významný vplyv pri zabezpečovaní kybernetickej bezpečnosti a aj informáciu o jej ukončení. Úrad vykoná zmenu v registri prevádzkovateľov základnej služby, a to aj bez návrhu.“

10. BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Novela upravuje a precizuje bezpečnostné opatrenia v zmysle § 20 tak, aby reflektovali nové bezpečnostné štandardy, vrátane kladenia dôrazu na riešenie rizík vyplývajúcich z dodávateľského reťazca subjektu a jeho vzťahu s dodávateľmi, pretože sa vyskytli incidenty, keď sa subjekty stali obeťami kybernetických útokov spôsobom, že páchatelia dokázali ohroziť bezpečnosť sietí a informačných systémov subjektu využitím zraniteľností v produktoch a službách tretích strán.

Bezpečnostnými opatreniami na účely tohto zákona sú úlohy, procesy, role a technológie v organizačnej, personálnej, fyzickej a technologickej oblasti, ktorých cieľom je dosiahnutie, zaručenie a udržanie kybernetickej bezpečnosti počas životného cyklu sietí a informačných systémov a operačných technológií.

Bezpečnostné opatrenia sú realizované na základe vykonanej analýzy rizík a s prihliadnutím na bezpečnostné metodiky a politiky úradu, najnovšie bezpečnostné trendy a medzinárodné normy a v súlade s bezpečnostnými štandardami v oblasti kybernetickej bezpečnosti **a prijímajú sa s cieľom (a) identifikovať zraniteľnosti, kybernetické hrozby a riziká, (b) chrániť preventívne informačné aktíva pred kybernetickou hrozbou a zabrániť vzniku kybernetického bezpečnostného incidentu, (c) detegovať kybernetické bezpečnostné incidenty, (d) reagovať na identifikované zraniteľnosti a kybernetické bezpečnostné incidenty a minimalizovať ich vplyv na siete**

informačné systémy a (e) obnoviť siete a informačné systémy, napraviť negatívne dopady po vzniku kybernetického bezpečnostného incidentu a uviesť poskytované služby do stavu plynulého a nerušeného poskytovania.

Bezpečnostné opatrenia sa prijímajú aspoň pre (a) organizáciu a riadenie informačnej bezpečnosti a kybernetickej bezpečnosti, **(b)** správu zraniteľností a kybernetických hrozieb, **(c)** správu aktív a riadenie kybernetických hrozieb a rizík, **(d)** riadenie udalostí a kybernetických bezpečnostných incidentov, **(e)** riadenie kontinuity činnosti, zálohovanie, obnovu systémov po havárii a krízové riadenie, **(f)** bezpečnosť pri nadobúdaní, vývoji a údržbe siete, informačných systémov, aplikácií a konfigurácií, **(g)** postupy posudzovania účinnosti opatrení, riadenie súladu a kontrolné činnosti, **(h)** kryptografické opatrenia a zásady používania kryptografie, **(i)** bezpečnosť a spôsobilosti ľudských zdrojov, **(j)** správu identít a prístupov, **(k)** bezpečnosť pri prevádzke sietí a informačných systémov, **(l)** ochranu proti škodlivému kódu a nežiaducemu obsahu, **(m)** systémovú bezpečnosť, sieťovú bezpečnosť a komunikačnú bezpečnosť, **(n)** monitorovanie, zaznamenávanie a hlásenie udalostí, **(o)** fyzickú bezpečnosť, bezpečnosť prostredia a správu koncových zariadení, **(p)** ochranu záznamov, súkromia a označovanie informácií, **(q)** dodávateľský reťazec, **(r)** obstarávanie a využívanie certifikovaných produktov IKT, služieb IKT a procesov IKT.

Bezpečnostné opatrenia musia zahŕňať najmenej (a) určenie manažéra kybernetickej bezpečnosti, ktorý je pri návrhu, prijímaní a presadzovaní bezpečnostných opatrení nezávislý od štruktúry riadenia prevádzky a vývoja služieb informačných technológií a ktorý splňa znalostné štandardy pre výkon roly manažéra kybernetickej bezpečnosti, **(b)** detekciu kybernetických bezpečnostných incidentov, **(c)** evidenciu kybernetických bezpečnostných incidentov, **(d)** postupy riešenia a riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov, **(e)** určenie kontaktnej osoby pre prijímanie a evidenciu hlásení, **(f)** pripojenie do komunikačného systému pre hlásenie a riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov a centrálného systému včasného

varovania, **(g)** určenie a pridelenie úloh, rolí a zodpovednosti podľa podmienok prevádzkovateľa základnej služby a zabezpečenie primeraného vzdelávania a preškolovania pre všetky zavedené roly, **(h)** určenie konkrétnej osoby alebo konkrétnych osôb zodpovedných za schvaľovanie bezpečnostných opatrení, dohľad, kontrolu a audit, zabezpečenie primeranosti zdrojov na riadenie kybernetickej bezpečnosti a za vzdelávanie, **(i)** vzdelávanie a budovanie bezpečnostného povedomia v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

11. HLÁSENIA

Povinnosť prevádzkovateľa základnej služby hlásiť všetky závažné kybernetické incidenty zostáva nezmenená oproti predchádzajúcej právnej úprave. **V ust. § 24 ods. 2 zákona sa však novelou mení definícia závažného kybernetického incidentu. Zrušilo sa delenie závažných kybernetických incidentov na kategórie.**

Za **závažný kybernetický bezpečnostný incident sa po novom považuje rozsiahly kybernetický bezpečnostný incident a kybernetický bezpečnostný incident, ktorý (i)** spôsobil alebo môže spôsobiť závažné narušenie fungovania prevádzkovateľa základnej služby, alebo škodu, inú ujmu na majetku alebo ušlý zisk vo veľkom rozsahu, **(ii)** zasiahol alebo môže zasiahnuť iné osoby tým, že im spôsobí škodu, inú ujmu alebo ušlý zisk v značnom rozsahu.

V ust. § 24 ods. 3 sa ustanovuje spôsob hlásenia kybernetického bezpečnostného incidentu, **prostredníctvom jednotného informačného systému kybernetickej bezpečnosti**, pričom sa určujú lehoty na hlásenie kybernetického bezpečnostného incidentu v súlade so smernicou NIS2.

Hlásenie závažného kybernetického bezpečnostného incidentu sa vykonáva prostredníctvom jednotného informačného systému kybernetickej bezpečnosti (i) bez zbytočného odkladu, avšak najneskôr do 24 hodín od jeho zistenia sa hlási včasné varovanie, v ktorom sa uvádza najmä, či závažný

kybernetický bezpečnostný incident mohol byť spôsobený protiprávnym konaním, alebo či môže mať cezhraničný vplyv, a ak ide o prevádzkovateľa základnej služby, ktorý je poskytovateľom dôveryhodných služieb, uvádza sa tiež vplyv na poskytovanie dôveryhodných služieb, **(ii) bez zbytočného odkladu, avšak najneskôr do 72 hodín** od jeho zistenia sa hlási oznámenie o závažnom kybernetickom bezpečnostnom incidente, v ktorom sa aktualizujú a dopĺňajú informácie z včasného varovania, najmä sa uvádza prvotné posúdenie kybernetického bezpečnostného incidentu, jeho závažnosti a následkov ak ide o prevádzkovateľa základnej služby, ktorý je poskytovateľom dôveryhodných služieb bez zbytočného odkladu, avšak najneskôr do 24 hodín od jeho zistenia, **(iii) na žiadosť toho, kto prevádzkuje jednotku CSIRT, sa v určenej lehote** hlásia aktualizované alebo iné vyžiadané informácie o priebehu závažného kybernetického bezpečnostného incidentu, **(iv) najneskôr jeden mesiac** po nahlásení oznámenia podľa bodu ii sa hlási záverečná správa, ktorá obsahuje najmä podrobný opis závažného kybernetického bezpečnostného incidentu vrátane jeho závažnosti a následkov, druh kybernetickej hrozby alebo hlavnú príčinu, ktorá pravdepodobne kybernetický bezpečnostný incident spôsobila, zavedené a prebiehajúce opatrenia a cezhraničný vplyv, ak existuje, **(v) ak ide o závažný kybernetický bezpečnostný incident s cezhraničným vplyvom**, ktorý v lehote podľa bodu iv stále trvá, hlási sa **do 30 dní odo dňa obnovy riadnej prevádzky siete** a informačného systému aktualizovaná záverečná správa v rozsahu podľa bodu iv; ak v čase predkladania záverečnej správy podľa bodu iv závažný kybernetický bezpečnostný incident ešte prebieha, hlási sa ďalšie aktualizované alebo iné vyžiadané informácie a aktualizovaná záverečná správa do 30 dní odo dňa, keď sa závažný kybernetický bezpečnostný incident vyriešil.

Ďalej sa novelou **dopĺňa prevádzkovateľovi základnej služby povinnosť hlásiť okrem závažných kybernetických incidentov aj povinnosť hlásiť (i) významnú kybernetickú hrozbu, (ii) udalosť odvrátenú na poslednú chvíľu**, ktorá mohla spôsobiť závažný kybernetický incident **a (iii) zraniteľnosť ním**

prevádzkovaných verejne dostupných sietí a informačných systémov, ktorá podľa dostupných informácií a technických znalostí by mohla byť zneužitá na spôsobenie závažného kybernetického incidentu a prevádzkovateľ základnej služby nemohol v primeranom čase prijať opatrenia na jej odstránenie alebo zníženie rizika. Prevádzkovateľovi základnej služby a iným osobám, a to aj nad rozsah povinného hlásenia, sa umožňuje dobrovoľne hlásiť kybernetické bezpečnostné incidenty, kybernetické hrozby a udalosti odvrátené na poslednú chvíľu.

12. ROZSAH PRÍLOH ZÁKONA A KRITICKÉ SEKTORY

Pôvodné prílohy č. 1 a č. 2 sa nahrádzajú novými prílohami podľa požiadaviek smernice NIS 2.

Prílohy č. 1 a č. 2 slúžia na identifikáciu prevádzkovateľov základnej služby podľa § 17 ods. 1 zákona.

V prílohe č. 1 sú uvedené (i) sektory s vysokou úrovňou kritickosti, **(ii)** podsektory, **(iii)** typy subjektov **a (iv)** ústredný orgán, ktorý tieto subjekty zastrešuje. V poznámke sú uvedené právne predpisy Slovenskej republiky upravujúce problematiku sektorov, podsektorov, prípadne typov subjektov. Väčšina sektorov, podsektorov a typov subjektov s vysokou úrovňou kritickosti bola identifikovaná už v prílohe č. 1 zákona v znení účinnom do 31. decembra 2024. Príloha č. 1 slúži aj na identifikáciu kritickej základnej služby, pretože činnosti uvedené v prílohe č. 1, okrem sektoru verejná správa, sa považujú za kritickú základnú službu, ak ju vykonáva osoba, ktorá presahuje podmienky veľkosti pre stredný podnik.

Príloha č. 1 k novelizovanému zákonu uvádza ako sektory s vysokou úrovňou kritickosti sektor (i) energetiky, (ii) dopravy, (iii) financií, (iv) zdravotníctva, (v) vody a atmosféry, (vi) digitálnej infraštruktúry, (vii) riadenia služieb informačných a komunikačných technológií, (viii) verejnej správy a (ix) sektor vesmíru.

V prílohe č. 1 poznámke sú uvedené príklady príslušných právnych predpisov v danej oblasti. Ide

o pomôcku pre užívateľa zákona č. 69/2018 Z. z. a nejde o finálny výpočet právnych predpisov.

V prílohe č. 2 sú uvedené iné kritické sektory, vrátane ich podsektorov, typov subjektov a ústredných orgánov, ktoré tieto typy subjektov zastrešujú. V poznámke sú uvedené právne predpisy Slovenskej republiky upravujúce problematiku sektorov, podsektorov, prípadne typov subjektov.

Príloha č. 2 k novelizovanému zákonu uvádza ako iné kritické sektory sektor (i) poštových a kuriérskych služieb, (ii) odpadového hospodárstva, (iii) výroby a distribúcie chemických látok, (iv) výroby, spracovania a distribúcie potravín, (v) výroby, (vi) poskytovateľov digitálnych služieb a (vii) sektor výskumu.

V prípade prílohy č. 3 ide iba o legislatívnotechnickú úpravu k zoznamu preberaných právne záväzných aktov Európskej únie.

13. SÚVISIACA NOVELIZÁCIA ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA

Súvisiaca novelizácia, ktorú považujeme za dôležitú, je novelizácia zákona č. 455/1991 Zb. živnostenského zákona v platnom znení.

Novelizáciou sa **medzi viazané živnosti** do skupiny 214 - Ostatné, dopĺňa živnosť s poradovým číslom 99., a to tzv. „Certifikovaný audítor kybernetickej bezpečnosti“.

Odborná spôsobilosť sa preukazuje Certifikátom audítora kybernetickej bezpečnosti, ktorý je vydaný v súlade s § 29 ods. 3 zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Účinnosť novely zákona je nastavená na deň 1. január 2025.

Publikované dňa 16.12.2024

ZÁKON O VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

1. ABSTRAKT

Dňa 30. októbra 2024 bol Národnou radou SR schválený nový zákon o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nahrádza zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a predstavuje **novú komplexnú právnu úpravu súvisiacu s vytvorením podmienok pre moderný, praktický a efektívny systém celoživotného vzdelávania**. Nový zákon prináša viacero systémových zmien, ktoré Vám prinášame v našom článku.

Doterajšia úprava súvisiaca s tvorbou kvalifikácií používa koncept čiastočných a úplných kvalifikácií ako súbor vedomostí, zručností a schopností fyzickej osoby vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností v určitom povolani v rozsahu určenom kvalifikačným štandardom. Takéto členenie kvalifikácií už v súčasnosti nezodpovedá potrebám vzdelávania dospelých v Slovenskej republike.

Na základe kvalifikačných štandardov Národnej sústavy kvalifikácií (ďalej len „NSK“) sa vytvoril základ pre tvorbu kvalifikácií (kvalifikačných štandardov a hodnotiacich štandardov) zacielených na trh práce, definovaných zamestnávateľmi prostredníctvom sektorových rád.

Špecifickým inštitútom zmien pre flexibilné vzdelávanie je zavedenie „mikroosvedčenia“, ktoré sa definuje ako doklad o vzdelávacích výstupoch, ktoré fyzická osoba získala na základe vzdelávania najmenej v rozsahu 25 hodín. Cieľom vzdelávania smerujúceho k získaniu mikroosvedčenia je nadobudnutie aktuálnych vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré zodpovedajú spoločenským, osobným a kultúrnym potrebám fyzickej osoby alebo aktuálnym potrebám trhu práce.

Ako uvádza dôvodová správa, **komplexne možno konštatovať, že cieľom zmien, ktoré nový zákon prináša, je budovanie efektívneho systému vzdelávania dospelých v kontexte kultúry celoživotného vzdelávania s dôrazom na podporu neformálneho vzdelávania a individualizovaného prístupu k vzdelávaniu**. Budovaním kultúry celoživotného vzdelávania sa vytvára prostredie, v ktorom je vzdelávanie hlavnou zásadou vzdelávacej politiky štátu a umožňuje sa každému občanovi vzdelávať sa počas celého života, v rôznych kontextoch a z rôznych dôvodov.

2. PREDMET ZÁKONA A ZÁKLADNÉ POJMY

Oproti súčasnému stavu sa novým zákonom dopĺňajú nové systémové prvky zákona o vzdelávaní dospelých, ktoré smerujú k vyššej transparentnosti kvalifikačného systému a umožňujú jeho jednoduchšie pochopenie doma a v zahraničí.

Zákon o vzdelávaní dospelých upravuje (i) Slovenský kvalifikačný rámec a Národnú sústavu kvalifikácií, **(ii)** certifikáciu vzdelávacích inštitúcií, **(iii)** akreditáciu vzdelávacích programov, **(iv)** systém overovania vzdelávacích výstupov vrátane majstrovských skúšok a **(v)** individuálne vzdelávacie účty.

Zákon o vzdelávaní dospelých svoju pôsobnosť **vymedzuje aj negatívne a nevzťahuje sa na (i)** vzdelávanie v školách zaradených v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky (ďalej len „siet“), **(ii)** na vysokoškolské vzdelávanie, **(iii)** na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, **(iv)** na nadobúdanie, hodnotenie a overovanie odbornej kvalifikácie na účely výkonu povolania podľa osobitných predpisov a **(v)** na prípravu na výkon odborných činností alebo špecializovaných odborných činností podľa osobitných predpisov.

Oproti doterajšiemu stavu nový zákon definuje popri existujúcich zákonných pojmoch pre účely celoživotného vzdelávania aj nové pojmy, ako napríklad vedomosť, zručnosť, kompetencia, vzdelávací výstup, portfólio, profesijná kvalifikácia, keďže sa s nimi pracuje ďalej v zákone.

3. SYSTÉM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA

Je dôležité v prvom rade uviesť, že **vzdelávanie dospelých** sa môže v zmysle zákona **zúčastniť fyzická osoba, ktorá dovŕšila vek najmenej 16 rokov**.

Ustanovením § 3 sa novým zákonom vymedzuje systém celoživotného vzdelávania a jeho jednotlivé zložky.

Systém celoživotného vzdelávania tvorí formálne vzdelávanie, neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa.

3.1 Formálne vzdelávanie

Formálnym vzdelávaním je (a) výchova a vzdelávanie v škole zaradenej v sieti, **(b)** štúdium v študijnom programe na vysokej škole a **(c)** vzdelávanie v akreditovanom vzdelávacom programe.

Úspešným absolvovaním formálneho vzdelávania podľa vyššie uvedeného písm. a) alebo písm. b) sa **získava stupeň vzdelania, kvalifikácia uvedená v subrámcí Slovenského kvalifikačného rámca a príslušná úroveň kvalifikácie podľa Slovenského kvalifikačného rámca**. Po úspešnom absolvovaní formálneho vzdelávania podľa vyššie uvedeného písm. c) možno získať príslušnú kvalifikáciu a príslušnú úroveň kvalifikácie podľa Slovenského kvalifikačného rámca.

Formálne vzdelávanie má podľa zákona viesť k získaniu profesijnej kvalifikácie, ku ktorej je zverejnený kvalifikačný štandard, a to všetko v akreditovanom vzdelávacom programe. Podľa § 13 a nasl. nového zákona sa **akreditáciu vzdelávacieho programu rozumie potvrdenie, že vzdelávacia inštitúcia môže uskutočňovať**

akreditovaný vzdelávací program. Nový zákon podrobne v ust. § 13 a nasl. nového zákona ustanovuje náležitosti žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu. Žiadosť o akreditáciu vzdelávacieho programu podáva certifikovaná vzdelávacia inštitúcia Aliancii sektorových rád v elektronickej podobe.

3.2 Neformálne vzdelávanie

Neformálnym vzdelávaním je vzdelávanie organizované a uskutočňované prostredníctvom iných plánovaných činností ako vo formálnom vzdelávaní.

Neformálne vzdelávanie umožňuje (a) získanie, doplnenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kvalifikácie, **(b)** získanie, doplnenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kľúčových kompetencií, základných zručností, digitálnych zručností alebo zelených zručností, **(c)** uspokojenie záujmov fyzickej osoby vrátane zapájania sa do života spoločnosti.

Po úspešnom absolvovaní neformálneho vzdelávania vo vzdelávacom programe, ktoré vedie k obnoveniu, rozšíreniu alebo k prehĺbeniu kvalifikácie potrebnej na výkon odbornej činnosti, možno získať kvalifikáciu uvedenú v subrámcí Slovenského kvalifikačného rámca a príslušnú úroveň kvalifikácie podľa Slovenského kvalifikačného rámca.

Neformálne vzdelávanie je vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom plánovaných činností (pokiaľ ide o vzdelávacie ciele, čas vyhradený na vzdelávanie), pri ktorých je k dispozícii určitý druh podpory vzdelávania (napríklad vzťah medzi študentom a učiteľom). Neformálne vzdelávanie môže zahŕňať napríklad programy na výučbu pracovných zručností, programy gramotnosti pre dospelých. Medzi bežné prípady neformálneho vzdelávania patria vnútropodniková odborná príprava, prostredníctvom ktorej spoločnosti aktualizujú a zdokonaľujú zručnosti svojich zamestnancov, ako napríklad zručnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií, štruktúrované vzdelávanie a kurzy organizované

organizáciami občianskej spoločnosti pre svojich členov, svoju cieľovú skupinu alebo širokú verejnosť.

3.3 Informálne učenie sa

Informálnym učením sa je individuálne učenie sa a je výsledkom činností, ktoré nie sú plánované, štruktúrované ani zámerné.

Informálne učenie sa je vzdelávanie, ktoré je výsledkom každodenných aktivít spojených s prácou, rodinným životom alebo trávením voľného času a nie je organizované ani štruktúrované podľa cieľov, času ani podpory vzdelávania. Informálne učenie sa nemusí byť z pohľadu vzdelávajúceho sa zámerné. Príkladmi výsledkov vzdelávania získaných prostredníctvom informálneho učenia sa sú zručnosti získané životnými a pracovnými skúsenosťami, naučené jazyky a medzikultúrne zručnosti získané počas pobytu v inej krajine, zručnosti získané prostredníctvom činností v domácnosti (napríklad starostlivosť o dieťa).

Vzdelávanie dospelých podporne k ust. § 3 zakotvuje aj ustanovenie § 9, ktoré podrobnejšie rozdeľuje, resp. stanovuje, na **prehĺbenie alebo získanie, rozšírenie alebo obnovenie**, prípadne **prehĺbenie zručností, kompetencií, prípadne kvalifikácie**, alebo na získanie akých **vedomostí**, sa vzdelávanie v rozsahu formálneho a neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia člení.

4. VZDELÁVACIA INŠTITÚCIA

Vzdelávacou inštitúciou v systéme celoživotného vzdelávania je (i) škola zaradená v sieti a vysoká škola, **(ii)** právnická osoba iná ako podľa bodu i, ktorej predmetom činnosti je vzdelávanie a činnosti priamo súvisiace so vzdelávaním, **(iii)** fyzická osoba-podnikateľ, ktorej predmetom činnosti je vzdelávanie a činnosti priamo súvisiace so vzdelávaním.

Vzdelávacia inštitúcia môže uskutočňovať akreditovaný vzdelávací program alebo neakreditovaný vzdelávací program.

5. NÁRODNÁ SÚSTAVA KVALIFIKÁCIÍ

Národná sústava kvalifikácií je **zoznam kvalifikácií v Slovenskej republike, ktorý obsahuje ich opisy** prostredníctvom kariet kvalifikácie. Národná sústava kvalifikácií sa zverejňuje na webovom sídle Aliancie sektorových rád (ďalej len „aliancia“).

Podkladom pre tvorbu Národnej sústavy kvalifikácií sú najmä Národná sústava povolání, štátne vzdelávacie programy a študijné programy vysokých škôl.

V súlade s priradovacou správou v oblasti vzdelávania dospelých sa systém kvalifikácií zameriava na prípravu podmienok zavedenia národného systému uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa na základe kvalifikačných štandardov Národnej sústavy kvalifikácií (NSK), a ktoré sú zároveň podkladom pre uznanie úrovne kvalifikácie podľa SKKR. Karta kvalifikácie okrem kvalifikačného štandardu a hodnotiaceho štandardu obsahuje najmä označenie povolania, skupiny povolání alebo odborných činností, ktorých sa kvalifikácia týka, príslušnú úroveň Slovenského kvalifikačného rámca a príslušnú úroveň Európskeho kvalifikačného rámca, štatistické údaje o kvalifikácii podľa národných štatistických klasifikácií a medzinárodných štatistických klasifikácií, postupy pri získavaní kvalifikácie a vstupné predpoklady vzdelania uchádzača, požadovanú prax na preukázanie podmienok v procese overovania vzdelávacích výstupov, a tiež inštitúcie, ktoré vydávajú doklad o kvalifikácii.

6. MIKROOSVEDČENIE

Ustanovením § 9 nového zákona sa vymedzuje „mikroosvedčenie“ ako nový systémový prvok na zvyšovanie flexibility kvalifikačného systému Slovenskej republiky. Mikroosvedčenie sa definuje ako doklad o vzdelávacích výstupoch, ktoré fyzická osoba získala na základe vzdelávania najmenej **v rozsahu 25 hodín**. Cieľom vzdelávania smerujúceho k získaniu mikroosvedčenia je nadobudnutie aktuálnych vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré zodpovedajú spoločenským, osobným a

kultúrnym potrebám fyzickej osoby alebo aktuálnym potrebám trhu práce.

Vzdelávací program, ktorý vedie k získaniu mikroosvedčenia **môže poskytovať vysoká škola, stredná škola alebo iná vzdelávacie inštitúcia**, ktorá získala súhlas od strednej školy alebo vysokej školy na poskytovanie vzdelávacieho programu.

Stredná škola a vzdelávacia inštitúcia majú byť súčasne certifikovanou vzdelávacou inštitúciou, tzn. majú mať zabezpečený vnútorný systém kvality.

Žiadosť o zápis do registra vzdelávacích inštitúcií, ktoré poskytujú vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia (ďalej len „žiadost' o zápis“) podáva vzdelávacia inštitúcia Ministerstvu školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) v elektronickej podobe; certifikovaná vzdelávacia inštitúcia podáva žiadosť po získaní súhlasu príslušnej vysokej školy, príslušnej strednej školy alebo národného garanta.

Podrobnosti o žiadosti stanovuje ust. § 8 ods. 6 nového zákona.

Vysoká škola, stredná škola alebo národný garant je **oprávnený požadovať od žiadateľa poplatok za posúdenie návrhu vzdelávacieho programu vedúceho k získaniu mikroosvedčenia**. Poskytovateľ vzdelávacieho programu vedúceho k získaniu mikroosvedčenia je **oprávnený požadovať od uchádzača poplatok za účasť na vzdelávaní v tomto vzdelávacom programe**. Sadzobníky poplatkov zverejní vysoká škola alebo stredná škola na svojom webovom sídle.

7. CERTIFIKÁCIA VZDELÁVACEJ INŠTITÚCIE

Ustanovením § 10 až § 12 zákon zavádza nový systémový prvok kvality vzdelávacej inštitúcie - certifikácia. **Certifikáciou vzdelávacej inštitúcie sa rozumie štátne overenie spôsobilosti vzdelávacej inštitúcie uskutočňovať** vzdelávanie a súčasne aj posúdenie systému zabezpečovania kvality vzdelávacej inštitúcie. Pri vysokých školách sa doklady preukazujúce systém zabezpečovania

kvality nepožadujú, nakoľko tieto dostávajú oprávnenie na vzdelávanie na základe zákona č. 269/2018 od Akreditačnej agentúry SAAVŠ.

Dôležitou súčasťou žiadosti o certifikáciu vzdelávacej inštitúcie sú doklady preukazujúce systém zabezpečovania kvality vzdelávacej inštitúcie alebo doklady preukazujúce zavedenie obdobných systémov zabezpečenia kvality. Vo vykonávacom predpise sa definujú náležitosti o požadovaných dokladoch, ktoré bude musieť žiadateľ o certifikáciu predložiť ako napr. sebahodnotiaca správa, spôsob vyhodnocovania kvality vzdelávania, opatrenia na zlepšenie, materiálne, technické a personálne zabezpečenie vzdelávacej činnosti a pod. Vzdelávacia inštitúcia sa bude považovať za certifikovanú dňom zverejnenia zápisu vzdelávacej inštitúcie v registri certifikovaných vzdelávacích inštitúcií. Platnosť certifikácie vzdelávacej inštitúcie sa plánuje zapísať na obdobie piatich rokov. Vzdelávacia inštitúcia, ktorá bude zverejnená, a teda zapísaná v registri certifikovaných vzdelávacích inštitúcií, bude povinná dodržiavať systém zabezpečovania kvality.

8. ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA AKREDITOVANÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Vzhľadom na to, že formálne vzdelávanie v akreditovanom vzdelávacom programe vedie k získaniu profesijnej kvalifikácie, **vzdelávacie výstupy sa overujú skúškou**. Záverečná skúška akreditovaného vzdelávacieho programu je úkon k ukončeniu vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom programe. Jej zabezpečenie je v pôsobnosti vzdelávacej inštitúcie, ktorá získala akreditáciu príslušného programu vzdelávania.

Podrobnosti stanovuje v tomto smere ust. § 15 nového zákona.

Účastník vzdelávania môže vykonať záverečnú skúšku, **ak absolvoval najmenej 75 % rozsahu akreditovaného vzdelávacieho programu**. Záverečná skúška je verejná.

Záverečnou skúškou sa overujú vedomosti a zručnosti v rozsahu akreditovaného

vzdelávacieho programu a schopnosti vykonávať odborné činnosti, ktorých sa akreditovaný vzdelávací program týka.

Záverečná skúška sa **uskutočňuje v písomnej forme, ústnej forme, praktickej forme alebo ich kombináciou.** Písomná forma a ústna forma záverečnej skúšky akreditovaného vzdelávacieho programu sa konajú do 15 pracovných dní od ukončenia vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom programe.

Záverečná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou. Skúšobná komisia má najmenej troch členov, ktorých vymenúva štatutárny orgán certifikovanej vzdelávacej inštitúcie alebo osoba, ktorú poverí štatutárny orgán certifikovanej vzdelávacej inštitúcie .

Účastníkovi vzdelávania, ktorý vykonal záverečnú skúšku neúspešne, príslušná certifikovaná vzdelávacia inštitúcia umožní vykonať záverečnú skúšku **opakovane, a to najviac v dvoch opravných termínoch.**

Certifikovaná vzdelávacia inštitúcia vydá na základe úspešného vykonania záverečnej skúšky absolventovi osvedčenie o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu. **Osvedčenie o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu je verejnou listinou a vydáva sa bez časového obmedzenia.**

9. AUTORIZÁCIA

Ako uvádza dôvodová správa, dôležitým nástrojom kvality validácie predchádzajúceho vzdelávania sa je samotný proces udeľovania autorizácie inštitúcie, ktorá bude overovať vzdelávacie výstupy príslušnej kvalifikácie. Podľa ust. § 17 nového zákona takúto žiadosť o udelenie autorizácie na overovanie vzdelávacích výstupov príslušnej kvalifikácie môže podať podľa konsenzu expertov a predbežných konzultácií s odbornou verejnosťou (i) Aliancia sektorových rád, (ii) stredná odborná škola, ktorá používa označenie centrum odborného vzdelávania a prípravy, (iii) stredná odborná škola, ktorá používa označenie podniková škola, (iv) stredná odborná škola, ktorá používa označenie tréningové

centrum, (v) vysoká škola, (vi) zamestnávateľ, ktorý používa označenie nadpodnikové vzdelávacie centrum.

Ako základný prvok kvality poskytnutia autorizácie zákon predpokladá **zabezpečenie priestorových a moderných materiálo - technických podmienok** skúšky na overenie vzdelávacích výstupov príslušnej profesijnej kvalifikácie podľa hodnotiaceho manuálu. Žiadateľ, ktorý splní stanovené podmienky, bude zapísaný do registra autorizovaných inštitúcií na obdobie piatich rokov.

Podrobnejšie podmienky autorizácie upravuje ust. § 17 a § 18 nového zákona.

10. OVEROVANIE VZDELÁVACÍCH VÝSTUPOV VO VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH

Ustanovenie § 19 komplexne upravuje podmienky overovania vzdelávacích výstupov.

Overovaním vzdelávacích výstupov získaných (i) vo formálnom vzdelávaní v akreditovanom vzdelávacom programe, ktoré vedie k získaniu profesijnej kvalifikácie v súlade so zverejneným kvalifikačným štandardom, **(ii)** vo formálnom vzdelávaní vo vzdelávacom programe, ktoré vedie k získaniu mikroosvedčenia, **(iii)** v neformálnom vzdelávaní vo vzdelávacom programe, ktoré vedie k obnoveniu, rozšíreniu alebo k prehĺbeniu kvalifikácie potrebnej na výkon odbornej činnosti **alebo v (iv)** informálnom učení sa, ktoré vedie k obnoveniu, rozšíreniu alebo k prehĺbeniu kvalifikácie potrebnej na výkon odbornej činnosti, je proces hodnotenia a uznávania vedomostí, zručností a kompetencií fyzickej osoby ako výsledkov akreditovaného vzdelávacieho programu, neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia sa, ktoré vedú k získaniu profesijnej kvalifikácie.

Overovanie vzdelávacích výstupov sa uskutočňuje podľa hodnotiaceho štandardu príslušnej profesijnej kvalifikácie.

Profesijná kvalifikácia sa získava (i) absolvovaním akreditovaného vzdelávacieho programu a úspešným absolvovaním skúšky na overenie

vzdelávacích výstupov, **(ii)** uznaním časti štúdia vo formálnom vzdelávaní a úspešným absolvovaním skúšky na overenie vzdelávacích výstupov, **(iii)** čiastočným uznaním portfólia a úspešným absolvovaním skúšky na overenie vzdelávacích výstupov **alebo (iv)** uznaním portfólia v celom rozsahu.

Žiadateľom o overenie predmetných vzdelávacích výstupov (ďalej len „uchádzač“) môže byť fyzická osoba, ktorá ku dňu podania žiadosti o overenie vzdelávacích výstupov dovŕšila vek najmenej 16 rokov.

Profesijná kvalifikácia s prívlastkom „majster“ sa po získaní profesijnej kvalifikácie získava (a) úspešným absolvovaním majstorskej skúšky, (b) čiastočným uznaním portfólia a úspešným absolvovaním majstorskej skúšky alebo (c) uznaním portfólia v celom rozsahu.

Uchádzačom o profesijnú kvalifikáciu s prívlastkom „majster“ môže byť fyzická osoba, ktorá ku dňu podania žiadosti o overenie vzdelávacích výstupov (a) získala nižšie stredné odborné vzdelanie alebo zodpovedajúcu profesijnú kvalifikáciu a má prax v príslušnom povolaní najmenej desať rokov, (b) získala stredné odborné vzdelanie alebo zodpovedajúcu profesijnú kvalifikáciu a má prax v príslušnom povolaní najmenej sedem rokov, (c) získala úplné stredné odborné vzdelanie alebo zodpovedajúcu profesijnú kvalifikáciu a má prax v príslušnom povolaní najmenej päť rokov, (d) získala vyššie odborné vzdelanie alebo zodpovedajúcu profesijnú kvalifikáciu a má prax v príslušnom povolaní najmenej dva roky.

Pri ustanovení podmienok získavania profesijnej kvalifikácie okrem absolvovania akreditovaného vzdelávacieho programu je **potrebné absolvovať skúšku na overenie vzdelávacích výstupov pred overovacou komisiou.**

11. SKÚŠKA NA OVERENIE VZDELÁVACÍCH VÝSTUPOV

Skúška na overenie vzdelávacích výstupov je upravená v ust. § 21 nového zákona a je súčasťou procesu získania kvalifikácie. Účastník skúšky na overenie vzdelávacích výstupov po úspešnom vykonaní skúšky **získa osvedčenie o profesijnej kvalifikácii.**

Autorizovaná inštitúcia vydá na základe úspešného vykonania skúšky na overenie vzdelávacích výstupov absolventovi osvedčenie o profesijnej kvalifikácii a Europass-dodatok k osvedčeniu. Osvedčenie o profesijnej kvalifikácii je **verejnou listinou** a vydáva sa **bez časového obmedzenia.**

12. MAJSTROVSKÁ SKÚŠKA

Ako nástroj vzdelávania dospelých nový zákon zavádza ustanovením § 22 inštitút majstorskej skúšky.

Podľa ust. § 22 **majstrovská skúška môže byť zabezpečená iba v nadpodnikovom vzdelávacom centre**, pričom postup na získanie tejto kvalifikácie sa riadi postupmi skúšky na overenie vzdelávacích výstupov.

Majstrovské skúšky, resp. majstrovský diplom, je **podkladom pre získanie živnostenského oprávnenia.** Osvedčenie o profesijnej kvalifikácii s prívlastkom „majster“ a majstrovský diplom sú verejnými listinami a vydávajú sa bez časového obmedzenia.

13. ZÍSKANIE STUPŇA VZDELANIA

Zmena sa na základe ustanovenia § 24 nového zákona týka aj **zrovnoprávnenia postupu získania úrovne kvalifikácie so stupňom vzdelania v špecifických prípadoch stredného odborného vzdelávania.**

Odbornú kvalifikáciu odborného vzdelávania a prípravy, ktorej úroveň zodpovedá kvalifikácii získanej stredným odborným vzdelaním, **uchádzač získa (i) absolvovaním akreditovaného vzdelávacieho programu určeného pre**

príslušnú profesijnú kvalifikáciu a úspešným vykonaním skúšky na overenie vzdelávacích výstupov **alebo (ii)** získaním profesijnej kvalifikácie, ak má najmenej stredné odborné vzdelanie.

To znamená, že ak napríklad je skúška vykonaná v strednej odbornej škole, ktorá používa označenie centrum odborného vzdelávania a prípravy. V takom prípade stredná odborná škola uchádzačovi vydá okrem osvedčenia o profesijnej kvalifikácii aj výučný list a vysvedčenie o záverečnej skúške v príslušnom učebnom odbore.

14. FINANCOVANIE VZDELÁVANIA DOSPELÝCH

Podľa nového zákona sa stanovujú aj podmienky financovania vzdelávania dospelých.

Podľa ust. § 25 nového zákona **náklady spojené so vzdelávaním dospelých** podľa § 9 ods. 1 písm. a) až h) a náklady spojené s overovaním vzdelávacích výstupov **uhrádza (i)** účastník vzdelávania **alebo (ii)** zamestnávateľ.

Predmetné náklady uvedené v predošlom odseku **môžu byť uhrádzané (a)** zo štátneho rozpočtu **alebo (b)** z prostriedkov Európskej únie.

Ministerstvo školstva môže poskytnúť z kapitoly ministerstva školstva dotáciu právnickej osobe, ktorej činnosť priamo súvisí s podporou a rozvojom vzdelávania dospelých na činnosti určené ministerstvom školstva. **Na poskytnutie dotácie nie je právny nárok.** Kritériá oprávnenosti a výberové kritériá zverejní ministerstvo školstva na svojom webovom sídle.

15. INDIVIDUÁLNY VZDELÁVACÍ ÚČET

Zákon o vzdelávaní dospelých zakotvuje v ust. § 26 mechanizmus zvaný **individuálny vzdelávací účet.**

Individuálnym vzdelávacím účtom je **mechanizmus, prostredníctvom ktorého štát alebo zamestnávateľ uhrádza** každému občanovi Slovenskej republiky vo veku najmenej 16 rokov a každej fyzickej osobe s trvalým pobytom, prechodným pobytom, tolerovaným pobytom alebo s iným pobytom v Slovenskej republike vo

veku najmenej 16 rokov **na ich požiadanie prostredníctvom elektronickej platformy** náklady **na účely (i)** vzdelávania sa v oblasti základných zručností, kľúčových kompetencií alebo v oblasti záujmového vzdelávania, **(ii)** vzdelávania sa v oblasti digitálnych zručností alebo zelených zručností, **(iii)** využívania služieb kariérového poradenstva pre dospelých, **(iv)** získavania, prehlbovania alebo rozširovania si kvalifikácie, **(v)** využívania služieb kariérového poradenstva pre dospelých **alebo (vi)** overovania vzdelávacích výstupov.

Výdavky na úhradu týchto nákladov sa rozpočtujú v príslušných kapitolách štátneho rozpočtu a uhrádzajú sa certifikovanej vzdelávacej inštitúcii alebo fyzickej osobe. Podrobnosti o úhrade nákladov stanovujú ďalšie odseky v ust. § 26.

Mechanizmus fungovania systému individuálneho vzdelávacieho účtu je uvedený v dokumente EÚ 2022/C 243/03: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0627\(03\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0627(03)&from=EN)

16. KARIÉROVÉ PORADENSTVO PRE DOSPELÝCH

Nový zákon prináša **nový inštitút, tzv. kariérové poradenstvo pre dospelých**, ktorým sa podľa § 27 rozumie služba, ktorá **podporuje dospelú osobu v rozvoji** kariéry a v rozhodnutiach súvisiacich so vzdelávaním sa a uplatnením sa na trhu práce.

Do **registra poskytovateľov kariérového poradenstva pre dospelých** ministerstvo školstva zapíše fyzickú osobu, ktorá získala osvedčenie o príslušnej profesijnej kvalifikácii a je **(i)** fyzickou osobou-podnikateľom, **(ii)** štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, **alebo (iii)** zamestnancom právnickej osoby.

17. KONTROLA A SANKCIE

Nový zákon samozrejme upravuje aj mechanizmus kontroly, výkonu kontroly a ukladania sankcií za porušenia zákona.

Ustanovením § 29 a 30 sa definujú rôzne oblasti predmetu kontroly v prípade certifikácie, akreditácie alebo autorizácie inštitúcií a súčasne sa overuje aj dodržiavanie systému zabezpečovania kvality.

Kontrolu bude vykonávať **ministerstvo školstva** na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe podnetu.

Ak sa zistia pri výkone kontroly nedostatky, navrhnu sa kontrolovanému subjektu opatrenia na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov, určí sa lehota na ich splnenie a uloží sa povinnosť v určenej lehote informovať ministerstvo školstva, strednú školu, vysokú školu, alianciu alebo národného garanta o ich splnení.

V prípade, ak nedôjde k odstráneniu nezákonného stavu, **môže sa kontrolovanému subjektu (i) uložiť pokuta podľa § 32 ods. 1 písm. f);** to neplatí, ak ide o zistenie závažného nedostatku, **(ii) vymazať certifikovanú vzdelávaciu inštitúciu z registra certifikovaných vzdelávacích inštitúcií a z registra vzdelávacích inštitúcií,** ktoré poskytujú vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia, **(iii) vymazať akreditovaný vzdelávací program z registra akreditovaných vzdelávacích programov alebo (iv) vymazať autorizovanú inštitúciu z registra autorizovaných inštitúcií.**

Za nedodržanie povinností podľa nového zákona, definovaných na základe ustanovenia § 32, môže

ministerstvo školstva uložiť pokutu kontrolovanému subjektu v rozsahu od 1 000 eur do 100 000 eur.

Na konania podľa nového zákona sa **nevzťahuje správny poriadok** okrem konania podľa § 32, ktoré sa týka správnych deliktov.

18. PRECHODNÉ USTANOVENIA A ÚČINNOSŤ ZÁKONA

Ustanovenie § 36 upravuje mnohé prechodné ustanovenia, z ktorých za podstatné považujeme to, na základe ktorého **konania o akreditácii vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024, o ktorých nebolo právoplatne rozhodnuté do 31. decembra 2024, sa zastavujú.**

Tiež je dôležité, že **na vzdelávaciu inštitúciu, ktorej bolo vydané potvrdenie o akreditácii vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024, sa vzťahujú povinnosti podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024.**

Dňom účinnosti nového zákona, teda odo dňa 1. januára 2025, sa zrušuje zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Publikované dňa 16.12.2024

ZÁKON O KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRE A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

1. ABSTRAKT

Dňa 27. novembra 2024 bol v Národnej rade SR schválený nový zákon o kritickej infraštruktúre, **cieľom ktorého je transpozícia a implementácia právnych predpisov Európskej únie** a má priame väzby a je v súlade s ostatnými legislatívnymi zámermi v oblasti zvýšenia odolnosti civilnej ochrany, priamych zahraničných investícií, kybernetickej bezpečnosti, *acquis* v oblasti finančných služieb a posilnenia odolnosti a zníženia zraniteľnosti na zmenu klímy. Nový zákon je tiež v úzkom súlade s kybernetickou bezpečnosťou s cieľom zvýšiť proti všetkým nebezpečenstvám odolnosť informačných a komunikačných technológií, kľúčových subjektov a dôležitých subjektov, ktoré spĺňajú konkrétne prahové hodnoty vo veľkom počte odvetví.

Odo dňa 1. januára 2025, teda odo dňa účinnosti nového zákona, sa zrušuje zákon č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre, ktorý vymedzoval ochranu len prvkov kritickej infraštruktúry.

Pokiaľ ide o prechodné ustanovenie, rozhodnutia o určení prvku kritickej infraštruktúry a prvku európskej kritickej infraštruktúry oznámené podľa doterajších predpisov zostanú v platnosti do 17. júla 2026. Inak sa v zásade od 1. januára 2025 bude postupovať podľa novej právnej úpravy.

2. ZÁKLADNÝ RÁMEC ZÁKONA A PODSTATNÉ POJMY

Nový zákon o kritickej infraštruktúre upravuje (i) organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy na úseku kritickej infraštruktúry, **(ii)** postup pri identifikácii kritického subjektu a kritického subjektu osobitného európskeho významu, **(iii)** povinnosti kritického subjektu pri zabezpečovaní odolnosti kritickej infraštruktúry a zabezpečovaní kontinuity poskytovania základnej služby, **(iv)** zodpovednosť za porušenie

povinností ustanovených týmto zákonom, **(v)** kontrolu nad dodržiavaním tohto zákona a audit.

Zákon sa nevzťahuje na kritické subjekty v sektore vesmír a **nevzťahuje sa na činnosti** na úseku obrany Slovenskej republiky, na vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov, na platobné systémy, systémy zúčtovania a vyrovnania cenných papierov a ich infraštruktúry dohliadané alebo prevádzkované Európskou centrálnou bankou alebo Eurosystemom.

2.1 Kritická infraštruktúra

Kritickej infraštruktúrou je **aktívum, zariadenie, vybavenie, sieť alebo systém**, alebo časť aktíva, zariadenia, vybavenia, siete alebo systému, ktoré sú **nevyhnutné na poskytovanie základnej služby**.

Nový pojem kritická infraštruktúra podľa smernice (EÚ) 2022/2557 predstavuje odklon od fyzickej ochrany prvku k zaisteniu kontinuálneho poskytovania základnej služby.

2.2 Základná služba

Základnou službou je **služba kritického subjektu, ktorá má zásadný význam z hľadiska zachovania životne dôležitých spoločenských funkcií alebo hospodárskych činností**, vrátane ochrany verejného zdravia, bezpečnosti alebo životného prostredia a ktorá je uvedená v prílohe č. 1. Základná služba je tiež nový pojem, ktorý prináša/zavádza smernica (EÚ) 2022/2557 do národnej legislatívy.

Základné služby sú uvedené v prílohe č. 1 nového zákona a ide o **základné služby v sektore (i)** energetiky, **(ii)** dopravy, **(iii)** financií, **(iv)** poštových služieb, **(v)** zdravotníctva, **(vi)** vody a atmosféry, **(vii)** digitálnej infraštruktúry, **(viii)** verejnej správy a **(ix)** vesmíru.

2.3 Kritický subjekt

Kritickým subjektom je v zmysle zákona **právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá poskytuje základnú službu** podľa prílohy č. 1 a ktorá je postupom podľa tohto zákona identifikovaná ako kritický subjekt.

Nie každý poskytovateľ základnej služby bude aj kritickým subjektom, ale len taký, ktorý bude na základe zákona identifikovaný ako kritický subjekt a to priamo ústredným orgánom. Zákon neustanovuje ohlasovaciu povinnosť ani povinnosť pre kritické subjekty, aby sa „samoidentifikovali“.

2.4 Technické bezpečnostné zariadenia

V rámci vymedzenia základných pojmov v novom zákone sa kladie osobitný dôraz na technické bezpečnostné zariadenia, ktoré zahŕňajú nielen **tradičné elektronické bezpečnostné systémy**, ale aj **špecializované zariadenia na detekciu bezpilotných lietadiel**. Tieto zariadenia sú dôležitou súčasťou ekosystému bezpečnosti kritickej infraštruktúry, keďže neoprávnený prienik bezpilotných lietadiel môže predstavovať významné riziko pre poskytovanie nevyhnutných základných služieb a ochranu limitovaných informácií.

2.5 Limitovaná informácia

Pojem limitovaná informácia je zavedený súbežne s prijatím nového zákona o kritickej infraštruktúre, a to **pridaním ust. § 3a do zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Limitovaná informácia je informácia, ktorá sa týka (i) utajovanej skutočnosti, **(ii)** organizácie alebo činnosti orgánu verejnej moci alebo subjektu plniaceho úlohy v oblasti zabezpečenia verejného poriadku, bezpečnosti alebo obrany Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu a ktorá je spôsobilá jednotlivito alebo v spojení s inou informáciou ohroziť, obmedziť alebo znemožniť plnenie týchto úloh, **(iii)** skutočnosti, ktorej zverejnenie by na základe posúdenia rizík ohrozilo poskytovanie základnej služby kritickým subjektom.

Limitovanú informáciu **nemožno sprístupniť** neurčitému okruhu osôb prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov alebo iným obdobným spôsobom.

3. ŠTÁTNA SPRÁVA NA ÚSEKU KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Štátnu správu na úseku kritickej infraštruktúry vykonáva v zmysle nového zákona (i) vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), **(ii)** Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), **(iii)** Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ministerstvo vnútra, Národný bezpečnostný úrad a Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej len „ústredný orgán“).

3.1 Ministerstvo vnútra

V ustanovujúcich odsekoch paragrafu 5 nový zákon podrobne a taxatívne špecifikuje, čo všetko spadá do pôsobnosti ministerstva vnútra a jeho postavenia ako jednotného kontaktného miesta pre zabezpečenie odolnosti kritickej infraštruktúry na národnej a európskej úrovni. Ministerstvo vnútra **komplexne vedie správu a aktualizáciu verejného a neverejného zoznamu kritických subjektov**, ktorý zahŕňa nielen identifikáciu subjektov a základných služieb podľa prílohy č. 1, ale aj proces nahlasovania incidentov, ktoré môžu alebo majú významný vplyv na poskytovanie základnej služby.

3.2 Ostatné ústredné orgány

V ustanovení § 6 nového zákona je taxatívne vymedzená pôsobnosť príslušných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy na úseku kritickej infraštruktúry. Tieto ústredné

orgány štátnej správy budú vykonávať štátnu správu vrátane kontrolnej činnosti v oblasti kritickej infraštruktúry v rámci svojej pôsobnosti, najmä vo vzťahu k opatreniam na zabezpečenie odolnosti kritických subjektov.

Ústredné orgány štátnej správy v rámci tzv. decentralizácie **identifikujú kritické subjekty** a ich zaradenie alebo vyradenie zo sektora a podsektora podľa prílohy č. 1 a **informujú kritický subjekt o tom, že bol identifikovaný** ako kritický subjekt resp. vyradený zo sektora a podsektora podľa prílohy č. 1. O identifikácii kritického subjektu a jeho zaradení a vyradení zo sektora a podsektora podľa prílohy č. 1 informuje ústredný orgán ministerstvo vnútra. Zároveň vedie neverejnú časť zoznamu identifikovaných kritických subjektov v stanovenom rozsahu.

3.3 Stratégia

Smernica (EÚ) 2022/2557 zaväzuje členské štáty Európskej únie, aby prijali stratégiu zameranú na zvýšenie odolnosti kritických subjektov. Najdôležitejší mechanizmus pri tvorbe stratégie je podľa nového zákona proces, ktorým sa kritické subjekty identifikujú, vrátane určenia prahových hodnôt významnosti vplyvu pre každý sektor a podsektor a pre každú základnú službu podľa prílohy č. 1). Jednotlivé prahové hodnoty, kritéria významnosti vplyvu, v procese tvorby stratégie budú navrhovať ústredné orgány samy, pričom ale ústredné orgány budú vykonávať konzultácie so združeniami podnikateľov.

4. POSÚDENIE RIZIKA ÚSTREDNÝM ORGÁNOM

Podľa § 8 ods. 1 nového zákona ústredný orgán predkladá ministerstvu vnútra správy o posúdení rizika v sektoroch a podsektoroch podľa prílohy č. 1. **Posúdenie rizika sa vykonáva podľa potreby, najmenej raz za štyri roky.** Ústredný orgán aktualizuje posúdenie rizika vždy, keď dôjde k zmene v posudzovaných rizikách.

Pri posudzovaní rizika sa **zohľadňujú všetky relevantné prírodné riziká** a riziká spôsobené ľudskou činnosťou vrátane rizík medzisektorovej povahy alebo rizík cezhraničnej povahy, nehôd,

prírodných katastrof, ohrození verejného zdravia, hybridných hrozieb alebo iných hrozieb vrátane trestných činov terorizmu.

5. IDENTIFIKÁCIA KRITICKÝCH SUBJEKTOV

Zákon ustanovením § 9 nového zákona nezavádza povinnosť hlásiť ústrednému orgánu začatie poskytovania základnej služby, ani samoidentifikáciu kritickým subjektom.

Avšak podľa predmetného ustanovenia ústredný orgán identifikuje subjekt ako kritický subjekt, ak (i) subjekt poskytuje jednu alebo viacero základných služieb podľa prílohy č. 1, **(ii)** subjekt pôsobí a jeho kritická infraštruktúra sa nachádza na území Slovenskej republiky a **(iii)** incident u kritického subjektu by mal na základe splnenia aspoň jedného kritéria významnosti vplyvu podľa § 14 ods. 3 významný rušivý vplyv na poskytovanie jednej alebo viacerých základných služieb kritickým subjektom alebo na poskytovanie iných základných služieb v sektoroch a podsektoroch uvedených v prílohe č. 1, ktoré závisia od uvedenej základnej služby alebo od uvedených základných služieb.

Ústredný orgán na úseku kritickej infraštruktúry, priebežne podľa potreby a aspoň raz za štyri roky preskúmava a aktualizuje zoznam kritických subjektov.

6. OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE ODOLNOSTI KRITICKÝCH SUBJEKTOV

Každý **kritický subjekt** je v zmysle ust. § 10 **povinný mať vypracovaný a implementovaný aktuálny bezpečnostný plán.**

Kritický subjekt je **povinný do desiatich mesiacov odo dňa doručenia oznámenia o jeho identifikovaní ako kritického subjektu prijať a následne dodržiavať bezpečnostný plán**, ktorý obsahuje **popis a umiestnenie kritickej infraštruktúry prostredníctvom GPS súradníc** a technické opatrenia, organizačné opatrenia, personálne opatrenia a kontrolné opatrenia na zabezpečenie odolnosti kritickej infraštruktúry, **najmä opatrenia potrebné na (i)** predchádzanie vzniku incidentov, **(ii)** zabezpečenie primeranej

fyzickej ochrany a ochrany prostredníctvom mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov, (iii) reakciu na incidenty, odolávanie incidentom a zmiernenie ich následkov, vrátane protokolov riadenia rizík a krízového riadenia a postupov spojených s bezpečnostnými varovaniami, (iv) zotavenie sa z incidentov s náležitým zohľadnením opatrení, (v) zabezpečenie primeraného riadenia bezpečnosti v súvislosti so zamestnancami a externými pracovníkmi, (vi) zvyšovanie informovanosti príslušných zamestnancov o opatreniach s náležitým zohľadnením kurzov odbornej prípravy, informačných materiálov a cvičení, a určenie požiadaviek na odbornú prípravu a kvalifikácie.

7. POVINNOSTI KRITICKÉHO SUBJEKTU

Ustanovenia v § 11 nového zákona sa zameriavajú a kladú dôraz na špecifikáciu zodpovedností kritických subjektov na úseku kritickej infraštruktúry, pričom kľúčovým aspektom je zodpovednosť kritických subjektov za proces zvyšovania ich odolnosti.

Základnou charakteristikou týchto povinností je, že **kritický subjekt, ktorý bol identifikovaný podľa kritérií, je povinný vykonať komplexné posúdenie všetkých relevantných rizík**, ktoré by mohli ohroziť poskytovanie jeho základných služieb, a to **do deviatich mesiacov od prijatia tohto oznámenia** a potom opakovane podľa budúcich potrieb, najmenej však raz za štyri roky.

V tomto **posúdení sa zohľadňuje široká škála rizík** vrátane prírodných katastrof, nehôd a rizík súvisiacich s ľudskou činnosťou, ako sú napríklad teroristické útoky. Posudzujú sa v ňom aj potenciálne vplyvy incidentov v jednom sektore na iné sektory alebo podsektory, pričom sa zohľadňujú aj možné cezhraničné vplyvy.

Opatrenia na zabezpečenie ochrany kritickej infraštruktúry zahŕňajú okrem iného **povinnosť udržiavať technológiu**, ktorá zabezpečuje ochranu a funkčnosť kritickej infraštruktúry, **poskytovanie pokynov zamestnancom** o bezpečnostnom pláne a **pravidelné**

prehodnocovanie ochranných opatrení. Kritické subjekty musia tiež úzko spolupracovať s príslušnými štátnymi orgánmi, a to aj **poskytovaním potrebných informácií o svojej infraštruktúre** a prijatých ochranných opatreniach. Je tiež ich zodpovednosťou reagovať na incidenty a zabezpečiť, aby sa čo najrýchlejšie obnovila kontinuita poskytovaných základných služieb.

Ďalšou dôležitou povinnosťou je **povinnosť informovať o zmenách**, ktoré by mohli ovplyvniť identifikáciu a klasifikáciu subjektu ako kritického subjektu, vrátane možného prevodu kontroly nad kritickou infraštruktúrou na iný subjekt, ak by takýto prevod alebo prechod spôsobil dopad v poskytovaní základnej služby kritickým subjektom.

Z povinností kritického subjektu podľa § 11 nového zákona uvádzame, že **kritický subjekt je povinný ochraňovať kritickú infraštruktúru poskytujúcu základnú službu pred narušením alebo zničením a na ten účel je povinný (i)** udržiavať technológiu, ktorá zabezpečuje ochranu a funkčnosť, **(ii)** oboznámiť svojich zamestnancov v nevyhnutnom rozsahu s bezpečnostným plánom, **(iii)** precvičiť podľa bezpečnostného plánu aspoň raz za štyri roky modelovú situáciu hrozby narušenia alebo zničenia kritickej infraštruktúry a poskytovania základnej služby, **(iv)** určiť kontaktnú osobu a oprávnenú osobu a rozsah ich oprávnení, **(v)** poskytnúť ústrednému orgánu a ministerstvu vnútra súčinnosť na základe žiadosti a v určenej lehote doklady a vysvetlenia potrebné na identifikáciu všetkých rozhodujúcich skutočností podľa tohto zákona (napr. popis a umiestnenie kritickej infraštruktúry, posúdenie ochrany, posúdenie rizika, a iné), **(vi)** postupovať podľa bezpečnostného plánu v prípade rizika narušenia alebo zničenia kritickej infraštruktúry a zabezpečiť obnovu kontinuity poskytovania základnej služby, **(vii)** oznámiť ústrednému orgánu všetky incidenty, ktoré významne narúšajú alebo majú potenciál významne narušiť poskytovanie základných služieb, **(viii)** poskytnúť ústrednému orgánu a ministerstvu vnútra na základe žiadosti a v určenej lehote limitovanú informáciu; kritický subjekt poskytne ústrednému orgánu a ministerstvu vnútra limitovanú informáciu aj vtedy,

ak je to potrebné vzhľadom k zabezpečeniu odolnosti kritického subjektu, alebo z iných dôležitých dôvodov, **(ix)** do 30 dní odo dňa vzniku skutočnosti písomne oznámiť ústrednému orgánu zmenu v predmete činnosti, ktorá môže mať vplyv na identifikáciu kritického subjektu, **(x)** do 30 dní odo dňa vzniku skutočnosti písomne oznámiť ústrednému orgánu taký prevod alebo prechod kritickej infraštruktúry na iný subjekt, ktorý môže mať vplyv na poskytovanie základnej služby kritickým subjektom, **(xi)** do 30 dní odo dňa vzniku skutočnosti písomne oznámiť ústrednému orgánu vstup do likvidácie, začatie konkurzného konania, reštrukturalizačného konania alebo iného obdobného konania, exekúcie alebo iného obdobného vykonávacieho konania, ako aj začatie výkonu záložného práva alebo iného obdobného práva vo vzťahu ku kritickému subjektu alebo jeho majetku, **(xii)** na základe písomnej žiadosti ústredného orgánu poskytnúť ústrednému orgánu informácie, podklady a vysvetlenia.

Kritický subjekt bude musieť **určiť kontaktnú osobu a oprávnenú osobu** kritického subjektu, a to podľa § 12 nového zákona. Kontaktná osoba je oprávnená osoba, ktorá **zabezpečuje styk medzi kritickým subjektom, ústredným orgánom, ministerstvom vnútra a medzi kritickými subjektmi** pri zabezpečovaní odolnosti kritickej infraštruktúry a pri zabezpečovaní kontinuity poskytovania základnej služby, najmä výmenu informácií o riziku jej narušenia alebo zničenia.

8. OZNAMOVANIE INCIDENTOV

Ustanovenie § 14 nového zákona stanovuje kritickému subjektu oznamovacie povinnosti vo vzťahu k ústrednému orgánu štátnej správy príslušnému pre jednotlivé sektory kritickej infraštruktúry.

Kritický subjekt je **povinný** podľa nového zákona **oznámiť ústrednému orgánu každý incident**, ktorý spĺňa prahové hodnoty incidentu podľa § 8 ods. 3 písm. e).

Pokiaľ ide o prahové hodnoty, **určenie významnosti incidentu je založené na kritériách**, napríklad počet a podiel používateľov

dotknutých narušením, trvanie narušenia, vplyv, ktorý by mohli mať incidenty na hospodárske a spoločenské činnosti, životné prostredie, verejnú ochranu a bezpečnosť a zdravie obyvateľstva, geografické územie dotknuté narušením s prihliadnutím na to, či je toto územie geograficky izolované.

Oznamovanie incidentov sa **vykoná elektronicky** spôsobom určeným ústredným orgánom zverejneným na jeho webovom sídle.

Ak to je z prevádzkového hľadiska možné, kritické subjekty budú **povinné predložiť prvé oznámenie o incidente najneskôr do 24 hodín** po tom, ako nadobudnú vedomosť o incidente.

Po prijatí oznámenia o incidente **ústredný orgán poskytne kritickému subjektu ďalšie relevantné informácie** ohľadom incidentu na základe jeho posúdenia a **vo verejnom záujme môže informovať verejnosť o významnom narušení** poskytovania základnej služby. Ústredný orgán vedie zoznam všetkých incidentov, ktoré ovplyvnili poskytovanie základných služieb, a informuje o nich ministerstvo vnútra. Následne ministerstvo vnútra informuje ďalšie relevantné bezpečnostné zložky štátu a medzinárodných partnerov.

9. KONTROLA A AUDIT

Ustanovením § 16 sa novým zákonom zavádzajú právomoci ústredných orgánov, ktoré zahŕňajú najmä **právomoc vykonávať kontroly, kde sa postupuje ako pri výkone kontroly v štátnej správe**. Kontrolu kritických subjektov bude vykonávať ministerstvo a ostatné ústredné orgány štátnej správy u tých kritických subjektov, ktoré zaradili do zoznamu kritických subjektov a ktoré tak patria do ich vecnej pôsobnosti.

V prípade dôvodného podozrenia, že kritický subjekt nedodríava povinnosti podľa nového zákona o kritickej infraštruktúre, vrátane prijatia požadovaných opatrení, **môže ústredný orgán vykonať u kritického subjektu aj audit, alebo nariadiť jeho vykonanie inou osobou** na základe písomného a odôvodneného poverenia; v poverení ústredný orgán určí rozsah činností inej

osoby, ktoré neprekročia rozsah pôsobnosti ústredného orgánu.

10. PRIESTUPKY A INÉ SPRÁVNE DELIKTY

Ako uvádza dôvodová správa, na úseku kritickej infraštruktúry majú finančné sankcie zásadný význam pre zabezpečenie dodržiavania stanovených povinností kritickými subjektmi. Nový zákon **v ust. § 17 a § 18 určuje mechanizmy posudzovania vzniku priestupkov a správnych deliktov** za porušenia zákona o kritickej infraštruktúry.

Fyzická osoba sa v prípade porušenia zákona o kritickej infraštruktúre dopustí priestupku **jedine v prípade, ak poruší povinnosť** ako osoba oprávnená za kritickú osobu, a to **vtedy, ak neoznámi kritickému subjektu každú zmenu skutočností rozhodujúcich na posúdenie bezúhonnosti**. Za taký priestupok hrozí pokuta do 3000 eur.

Porušenia ostatných a iných ustanovení zákona o priestupkoch bude považované za tzv. iný správny delikt na úseku kritickej infraštruktúry. V závislosti od subjektu porušujúceho povinnosť a od závažnosti porušenia povinnosti v zmysle nového zákona hrozia pokuty v rozsahu od 5000 eur do 300000 eur.

Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za správne delikty **dôjde k opätovnému porušeniu povinnosti**, za ktorú bola pokuta za správne delikty uložená, ústredný orgán, v ktorého sektore a podsektore došlo k porušeniu povinnosti, uloží **pokutu až do dvojnásobku** výšky súm.

Pokutu možno uložiť do dvoch rokov odo dňa, keď sa ústredný orgán dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

Publikované dňa 16.12.2024

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok nás, prosím, kontaktujte prostredníctvom emailovej adresy office@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2024